

Број: 03-02-1057/2017
Сарајево, 26.05.2025. године

**ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- Представнички дом -
госп. Драган Миоковић, председавајући

ВРЛО ХИТНО

- Дом народа -
госп. Томислав Мартиновић, председавајући

Поштовани,

У складу с чланом IV,Б.3.7.ц) (III) Устава Федерације Босне и Херцеговине, а у вези са чл. 191. и 192. Пословника Представничког дома Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 69/07, 2/08, 26/20 и 13/24) и са чл 186. и 187. Пословника о раду Дома народа Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 27/03, 21/09, 24/20 и 60/24), ради разматрања и усвајања по хитном поступку, достављам Вам **ПРИЈЕДЛОГ ЗАКОНА О ДУГУ, ЗАДУЖИВАЊУ И ГАРАНЦИЈАМА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**, који је утврдила Влада Федерације Босне и Херцеговине на 55. сједници, одржаној 26.05.2025. године.

С тим у вези, молим Вас да, у складу са чл. 99. и 100. Пословника Представничког дома Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 69/07, 2/08, 26/20 и 13/24), наведени приједлог закона уврстите у Приједлог дневног реда 21. редовне сједнице Представничког дома Парламента Федерације БиХ, заказане за 28.05.2025. године.

Приједлог закона се доставља на службеним језицима и писмима Федерације Босне и Херцеговине у принтаној и електронској форми (ЦД).

Истовремено, из парламентарне процедуре повлачим Приједлог закона о дугу, задуживању и гаранцијама у Федерацији Босне и Херцеговине који сам у парламентарну процедуру упутио актом број: 03-02-1057/2017 од 12.05.2025. године.

С поштовањем,

Прилог:

- Приједлог закона на српском језику (ЦД)
- Образац број 2
- Образац број 1а
- Образац ИФП-НЕ
- Изјава о усклађености

Цо: Федерално министарство финансија-
Федерално министарство финансија
госп. Тони Краљевић, министар

Co. pred-el

ПРИЈЕДЛОГ

ЗАКОН
О ДУГУ, ЗАДУЖИВАЊУ И ГАРАНЦИЈАМА У
ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е ПРИЈЕДЛОГА ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлажемо да се Приједлог Закона о дугу, задуживању и гаранцијама у Федерацији Босне и Херцеговине донесе по хитном поступку у складу с чланом 191. Пословника о раду Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине и чланом 186. Пословника о раду Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, који предвиђају да се закон може донијети по хитном поступку којим се уређују односи и питања за чије уређивање постоји неодложна потреба и ако би доношење закона у редовном поступку могло имати штетне посљедице за Федерацију БиХ.

Потреба за доношењем новог Закона о дугу, задуживању и гаранцијама у Федерацији Босне и Херцеговине по хитном поступку произлази из неколико кључних разлога, усмјерених на стабилизацију јавних финансија, повећање транспарентности и ефикасности управљања дугом, те усклађивање с међународним стандардима.

Постојећи законски оквир не омогућава оптимално управљање јавним дугом. Доношење новог закона по хитном поступку омогућит ће брзу имплементацију мјера за ефикасније управљање дугом, укључујући дефинисање јасних правила за преузимање дуга, издавање гаранција и праћење дуга. Тиме се смањује ризик од неконтролираног раста дуга и осигурава одрживост јавних финансија.

Један од кључних циљева новог закона је повећање транспарентности процеса задуживања и издавања гаранција. Хитним доношењем закона осигурат ће се брза имплементација одредби које ће прописати строжије захтјеве за објављивање информација о дугу, гаранцијама и задуживању, што ће унаприједити јавну контролу и одговорност институција.

Нови закон има за циљ успоставити строжију финансијску дисциплину не само на федералном нивоу, већ и на нивоу кантона, градова и опћина.

Доношење новог закона је у складу с препорукама међународних финансијских институција (ММФ, Свјетска банка) које наглашавају важност модерног и свеобухватног законског оквира за управљање јавним дугом. Усклађивање с овим стандардима доприноси јачању повјерења инвеститора, што је кључно за будући економски развој Федерације БиХ.

ЗАКОН
О ДУГУ, ЗАДУЖИВАЊУ И ГАРАНЦИЈАМА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ*

ПОГЛАВЉЕ I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.
(Предмет закона)

- (1) Овим законом уређују се услови, начин и поступак задуживања Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација), кантона, градова, општина, ванбуџетских корисника и јавних предузећа у Федерацији, издавање гаранција Федерације, кантона, градова и општина, осигурање средстава за сервисирање дуга, вођење евиденција и извјештавање о дугу и гаранцијама у Федерацији, те друга питања која се односе на дуг и гаранције.
- (2) Овим прописом се у законодавство Федерације дјелимично преузима Директива Савјета 2011/85/EУ од 08. новембра 2011. године о захтјевима за буџетске оквире држава чланица (Sl.L. L. 306, 23.11.2011. године) (CELEX број: 02011L0085-20240430), посљедњи пречишћени текст од 30.04.2024. године.

Члан 2.
(Дефиниције)

Термини који се користе у овом закону имају следећа значења:

- 1) **Акт о преузимању финансијске обавезе** је писани споразум, уговор, проспект или други финансијски аранжман који садржи услове под којима је дужник добио средства од повјериоца или одредбе којима се регулише отплата позајмљених средстава, као и други финансијски аранжмани у складу са законом на основу којих за дужника настају финансијске обавезе.
- 2) **Буџетски расходи** прописани су законом и прописима донесеним на основу закона за послове, функције и програме који се планирају у финансијским плановима буџетских корисника, односно у буџету.
- 3) **Дефицит произашао из готовинског тока** је привремени дефицит проузрокован разликом у времену прикупљања буџетских прихода и плаћања буџетских расхода и базиран је на буџету у којем укупно планирани буџетски приходи нису мањи од укупних буџетских расхода за ту фискалну годину.
- 4) **Директна гаранција** је гаранција издаваоца гаранције издата директно у корист повјериоца.
- 5) **Директни унутрашњи дуг Федерације** је дуг настао директно у име Федерације и искључује релевантни унутрашњи дуг.
- 6) **Директни спољни дуг Федерације** је дуг настао директно у име Федерације и искључује релевантни спољни дуг Федерације.
- 7) **Државна помоћ** је сваки стварни или потенцијални јавни расход или умањено остварење јавног прихода, постојећег, планираног или потенцијалног, која може бити додијељена или планирана директно или индиректно од даваоца државне помоћи, у било којем облику, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту стављајући у повољнији положај одређене привредне субјекте, производњу или трговину одређених производа, или пружање одређених услуга, ако то утиче на испуњавање међународних обавеза Босне и Херцеговине из ове области.
- 8) **Државни дуг** је дуг Босне и Херцеговине изражен у домаћој валути чији је дужник Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство финансија и трезора) у име Босне и Херцеговине.
- 9) **Дуг** је финансијска обавеза за позајмљена новчана средства настала у складу са актом о преузимању финансијске обавезе.
- 10) **Дуг Федерације** је спољни и унутрашњи дуг Федерације изражен у домаћој или страниј валути, по којем је дужник директно или индиректно Федерално министарство финансија-Федерално министарство финансија (у даљем тексту: Федерално министарство финансија) у име Федерације, и не обухвата дуг кантона, градова и општина. У дуг

Федерације укључује се и дуг Федерације који је до сада настао у складу са законом који је био на снази у вријеме задужења.

- 11) **Дуг града и општине** је унутрашњи и спољни дуг града и општине.
- 12) **Дуг кантона** је унутрашњи и спољни дуг кантона.
- 13) **Дугорочни дуг** је дуг који се отплаћује у року дужем од једне године од дана задужења.
- 14) **Дужник** је страна која примарно има обавезу измирења финансијске обавезе.
- 15) **Финансијски лизинг** је споразум за лизинг капиталне инвестиције на одређени временски период с тим да на крају тог периода капитална инвестиција постаје власништво дужника као што је дефинисано законом.
- 16) **Гаранција** је преузета финансијска обавеза у виду једностране писане изјаве издаваоца гаранције или двостраног споразума закљученог између издаваоца гаранције и корисника гаранције да издавалац гаранције плати доспјелу а неизмирену обавезу, у случају да дужник, који има примарну обавезу за извршење доспјеле финансијске обавезе осигуране гаранцијом, није извршио такву обавезу.
- 17) **Индиректна гаранција** је протугаранција издата у корист другог гаранта.
- 18) **Индиректни дуг Федерације** је дуг Федерације настао у име и за рачун дужника и који дужник сервисира према Федерацији у складу са условима дефинисаним уговором.
- 19) **Јавно предузеће** је правно лице уписано у судски регистар као привредно друштво и које обавља дјелатност од јавног друштвеног интереса (енергетика, комуникације, комуналне дјелатности, управљање јавним добрима и друге дјелатности од јавног друштвеног интереса) или правно лице дефинисано као јавно предузеће посебним прописом.
- 20) **Јавна здравствена установа** је установа која обавља здравствену дјелатност у јавном интересу у складу са прописима о здравственој заштити и регистрацији установа у Федерацији чији је оснивач Парламент Федерације, скупштина кантона, градско или општинско вијеће.
- 21) **Јавни дуг Федерације** представља укупан дуг свих институционалних јединица у Федерацији које су према правилима статистичке методологије Европске уније разврстане у сектор опште државе, а обухвата укупан дуг Федерације, кантона, градова и општина и ванбуџетских корисника, искључујући дуг између ових субјеката.
- 22) **Капитална инвестиција** или капитално улагање је улагање у повећање и очување вриједности имовине, улагања у земљиште, грађевине, опрему и другу материјалну и нематеријалну имовину, а која има период амортизације дужи од једне године.
- 23) **Корисник гаранције** је повјерилац односно други гарант којем се, у случају неиспуњења доспјеле финансијске обавезе од стране дужника, издавалац гаранције обавезује да ће испунити уговорену обавезу, ако су испуњени услови из гаранције.
- 24) **Краткорочни дуг** је дуг који се отплаћује у року краћем од једне године од дана задужења.
- 25) **Повјерилац** је кредитор, зајмодавац, лизинг друштво и инвеститор у хартије од вриједности дужника.
- 26) **Приходи** у смислу овог закона подразумевају, без ограничења, пореске и непореске приходе и остале приходе утврђене законима и другим прописима.
- 27) **Принцип крајњег корисника** алоцира обавезе Федерације о извршењу отплате спољног дуга на основу мјеста коришћења кредитних средстава у вријеме када је тај дуг настао.
- 28) **Привредни субјекти у потешкоћама** су они који нису у стању да, било својим властитим средствима или средствима која могу добити од својих власника (дионичара) или повјерилаца зауставе губитке, што би без интервенције јавних органа, у кратком или средњем року, готово сигурно резултирало престанком њиховог пословања.
- 29) **Редовни приходи** подразумевају приходе који не укључују трансфере осталих нивоа власти и фондова изузев редовних законских трансфера, трансфере од иностраних влада и међународних организација, и приходе из посебних уговора: суфинансирање грађана за јединицу локалне заједнице, те друге једнократне приходе који се неће континуирано реализовати у будућим периодима.
- 30) **Рефинансирање** је задуживање ради затварања постојећег дуга новим дугом.
- 31) **Релевантни дуг Федерације** је дуг Федерације у чије име се задужила Босна и Херцеговина и који је платив из средстава које осигурава Федерација.
- 32) **Релевантни дуг кантона** је дуг кантона у чије име се задужила Федерација и који је платив из средстава које осигурава кантон.
- 33) **Релевантни дуг града или општине** је дуг града или општине у чије име се задужила Федерација или кантон и који је платив из средстава које осигурава град или општина.

- 34) **Репрограм** је промјена већ уговорених увјета кредита или зајма која може укључивати промјену у начину и року отплате, промјену каматне стопе, одгоду плаћања доспјелог дуговања и мировање отплате.
- 35) **Сервисирање дуга** је уплата средстава сваке фискалне године за главницу, камату, дисконт и друге обавезе на основу дуга укључујући остале пратеће трошкове.
- 36) **Стално издвајање намјенских средстава** је овлашћење у буџету и закону односно одлуци о извршењу буџета за текућу годину које даје надлежно законодавно или представничко тијело ради издвајања намјенских средстава у конкретну сврху.
- 37) **Укупан дуг Федерације** представља дуг свих институционалних јединица Федерације које су према правилима статистичке методологије Европске уније разврстане у сектор опште државе, а обухвата дуг Федерације и федералних ванбуџетских корисника, искључујући дуг између ових субјеката.
- 38) **Укупан дуг града или општине** представља дуг свих институционалних јединица града или општине које су према правилима статистичке методологије Европске уније разврстане у сектор опште државе, а обухвата дуг града односно општине и ванбуџетских корисника града односно општине, искључујући дуг између ових субјеката.
- 39) **Укупан дуг кантона** представља дуг свих институционалних јединица кантона које су према правилима статистичке методологије Европске уније разврстане у сектор опште државе, а обухвата дуг кантона и ванбуџетских корисника кантона, искључујући дуг између ових субјеката.
- 40) **Унутрашња гаранција** је гаранција којом се гарантује отплата унутрашњег дуга дужника.
- 41) **Унутрашњи дуг Федерације, кантона, града и општине, ванбуџетског корисника и јавног предузећа** је дуг Федерације, кантона града и општине изузимајући њихов спољни дуг.
- 42) **Ванбуџетски фонд** је правно лице, основано на основу закона, које се финансира из намјенских доприноса и других прихода. Ванбуџетским фондовима у смислу овог закона сматрају се фондови социјалне сигурности: Федерални завод за пензијско и инвалидско осигурање, Федерални завод за запошљавање, Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ, кантонални заводи здравственог осигурања и кантоналне службе за запошљавање.
- 43) **Ванбуџетски корисник** у смислу овог закона је привредно друштво, организација, установа или друго правно лице у којем Федерација, кантон, град или општина има одлучујући утицај на управљање и које се према правилима статистичке методологије Европске уније разврстава у сектор опште државе, а није буџетски корисник.
- 44) **Спољна гаранција** представља гаранцију којом се гарантује отплата спољног дуга дужника.
- 45) **Спољни дуг Федерације, кантона, града и општине, ванбуџетског корисника и јавног предузећа** је дуг према иностраним повјериоцима платив у страниој валути.
- 46) **Хартије од вриједности Федерације, кантона, градова, општина, ванбуџетских корисника и јавних предузећа** су преносиве исправе у нематеријализованом облику-електронски записи на основу којих се остварују права према емитенту и чине обавезу емитента у складу са законом и одлуком о емисији хартија од вриједности.
- 47) **Задуживање** је стварање финансијске обавезе по основу уговора о кредиту, зајму, финансијском лизингу и издавању хартија од вриједности.

ПОГЛАВЉЕ II. ДУГ И ЗАДУЖИВАЊЕ

Одјељак А. Статус, категорије и инструменти осигурања дуга

Члан 3.

(Дуг као апсолутна обавеза)

- (1) Дуг Федерације представља апсолутну и безусловну обавезу Федерације у складу са условима дефинисаним уговором о кредиту, зајму, финансијском лизингу и прописима о емисији хартија од вриједности, те законом и другим актом којим је Федерација преузела дуг другог правног лица као свој јавни дуг.
- (2) Дуг кантона представља апсолутну и безусловну обавезу кантона у складу са условима дефинисаним уговором о кредиту, зајму, финансијском лизингу и прописима о емисији

хартија од вриједности, те законом или другим актом којим је кантон преузео дуг другог правног лица као свој јавни дуг.

- (3) Дуг града односно општине представља апсолутну и безусловну обавезу града или општине у складу са условима дефинисаним уговором о кредиту, зајму, финансијском лизингу и прописима о емисији хартија од вриједности, те другим актом којим је град односно општина преузела дуг другог правног лица као свој јавни дуг.
- (4) Дуг ванбуџетског корисника и јавног предузећа представља апсолутну и безусловну обавезу ванбуџетског корисника и јавног предузећа у складу са условима дефинисаним уговором о кредиту, зајму, финансијском лизингу и прописима о емисији хартија од вриједности.

Члан 4. (Државни дуг)

- (1) Државни дуг обухвата и дуг Босне и Херцеговине који је настао у складу са законом који је био на снази у вријеме задужења.
- (2) У сврху утврђивања државног дуга, када је неизмирена обавеза изражена у законској валути, изузимајући домаћу валуту, вриједност ће се прерачунати у домаћу валуту у вријеме вршења процјене, према званичном курсу Централне банке Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Централна банка).

Члан 5. (Статус отплате дуга)

- (1) Све обавезе које чине унутрашњи и спољни дуг Федерације имају једнак статус, без обзира на то када су настале и да ли су настале издавањем хартија од вриједности, узимањем кредита, зајмова, финансијског лизинга или преузимањем дуга.
- (2) Отплата главнице дуга, плаћање камата, накнада и осталих обавеза на тај дуг су приоритетна обавеза Федерације, без обзира на изворе прихода и да ли су положена на рачун у комерцијалној банци или на рачун код Централне банке и не подлијежу, сада или касније, било којем другом потраживању.
- (3) Одредбе става (1) и (2) овог члана на одговарајући начин се примјењују на кантоне, градове и општине.

Члан 6. (Инструменти осигурања дуга)

- (1) Дуг Федерације се може додатно осигурати:
 - а) Мјеницом,
 - б) Цјелокупним или дијелом прихода који се очекује од капиталне инвестиције,
 - ц) Гаранцијом банке и друштва за финансијско осигурање и гаранцијом Босне и Херцеговине.
- (2) Дуг кантона, града и општине се може додатно осигурати:
 - а) Мјеницом,
 - б) Намјенским новчаним депозитом до висине годишњег ануитета,
 - ц) Цјелокупним или дијелом прихода који се очекује од капиталне инвестиције,
 - д) Приходима од индиректних пореза који припадају кантону, граду и општини,
 - е) Гаранцијом банке и друштва за финансијско осигурање, гаранцијом Босне и Херцеговине и Федерације, а дуг града и општине и гаранцијом кантона.
- (3) У случају да се отплата дуга додатно осигурава инструментима осигурања из ст. (1) и (2) овог члана одлуком о задужењу утврђује се и овлашћење за давање инструмената из става (1) тач. а) и б) и из става (2) тач. а), б), ц) и д) овог члана.

- (4) Дуг ванбуџетског корисника и јавног предузећа може се осигурати према правилима која уређују пословање и управљање ванбуџетског корисника и јавног предузећа.

Члан 7.

(Ништавност дуга и инструмената осигурања)

- (1) Задужење које настане након ступања на снагу овог закона, а није настало на начин и под условима прописаним овим законом неће бити важећа и проводива обавеза Федерације, кантона, града, општине, ванбуџетског корисника и јавног предузећа.
- (2) Одредбе уговора о кредиту, зајму и финансијском лизингу закључени супротно одредбама овог закона су ништавне.
- (3) Било који инструмент осигурања који се издаје повјериоцу у сврху осигурања отплате дуга Федерације, кантона, града и општине супротно овлашћењима из члана 6. став (3) закона је ништаван.

Одјељак Б. Начин задуживања, овлашћења и годишња ограничења новог задуживања

Члан 8.

(Мјесто, валута и форма задуживања)

- (1) Федерација, кантон, град и општина се могу задуживати у земљи и иностранству, у домаћој и страниј валути узимањем кредита, зајмова, финансијског лизинга и издавањем хартија од вриједности и преузимањем дуга.
- (2) Ванбуџетски корисник и јавно предузеће се може задуживати на начин и у форми према правилима која уређују пословање и управљање ванбуџетског корисника и јавног предузећа.

Члан 9.

(Рочност дуга)

- (1) Федерација кантон, град и општина се могу задуживати краткорочно и дугорочно.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, задуживање у сврхе из члана 18. став (1) тачка а) закона могуће је само у оквиру краткорочног задуживања.
- (3) Ванбуџетски корисник и јавно предузеће се могу задуживати према правилима која уређују пословање и управљање ванбуџетског корисника и јавног предузећа.

Члан 10.

(Краткорочно задуживање за финансирање буџетског дефицита произашлог из готовинског тока)

- (1) Краткорочни дуг настао ради финансирања буџетског дефицита произашлог из готовинског тока мора се отплатити у фискалној години у којој је задужење и настало, те ни у ком временском периоду током те фискалне године не смије прећи 15% редовних прихода буџета остварених у претходној фискалној години.
- (2) Краткорочни дуг настао ради финансирања буџетског дефицита произашлог из готовинског тока неће се сматрати неизмиреним и неће улазити у сврхе утврђивања ограничења за задуживање и издавање гаранција.

Члан 11.

(Овлашћења за провођење поступка задуживања Федерације, кантона, града односно општине)

У складу са одредбама овог закона, Федерално министарство финансија, кантонално министарство финансија, служба за финансије града односно општине, имају искључиво овлашћење за провођење поступка за:

- а) закључивање уговора о кредиту, зајму и финансијском лизингу;
- б) издавање хартија од вриједности;
- ц) издавање гаранција.

Члан 12.

(Годишње ограничење износа новог задуживања Федерације, кантона, града и општине)

- (1) Годишње ограничење износа новог задуживања Федерације и кантона одређује се буџетом и законом о извршењу буџета, а града и општине буџетом и одлуком о извршењу буџета.
- (2) У периоду привременог финансирања Федерација, кантон, град и општина се могу задужити по основу унутрашњег и спољног дуга до износа утврђеног у одлуци о привременом финансирању.
- (3) У одлуци о привременом финансирању може бити предвиђена могућност додатног задуживања највише до износа текућих отплата дуга који има доспијеће у периоду до 3 мјесеца по истеку привременог финансирања.
- (4) Уколико се у периоду привременог финансирања буџет не донесе до 31. марта, Влада Федерације, влада кантона, градоначелник и начелник овлашћени су доносити одлуке о задужењу и задуживањем осигуравати средства за отплату дуга који доспијева током фискалне године.
- (5) У случају да се хартије од вриједности емитују са дисконтом, ограничење се обрачунава по номиналној вриједности емитованих хартија од вриједности.

Члан 13.

(Годишње ограничење задуживања ванбуџетског корисника)

- (1) Финансијским планом ванбуџетског корисника Федерације одређује се висина и сврха новог унутрашњег и спољног задужења у току фискалне године.
- (2) Законом о извршењу буџета Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о извршењу буџета Федерације) одређује се укупна висина задужења исказана у финансијским плановима свих ванбуџетских корисника Федерације, као и укупан износ отплата главнице дуга.
- (3) Годишњи износ задужења свих ванбуџетских корисника Федерације не може бити већи од укупне висине задужења одређене Законом о извршењу буџета Федерације.
- (4) Одредбе овог члана на одговарајући начин примјењују кантони, градови и општине.

Члан 14.

(Ограничење задуживања ванбуџетског фонда и јавне здравствене установе)

- (1) Ванбуџетском фонду и јавној здравственој установи није дозвољено задуживање, односно стварање унутрашњег или спољног дуга.
- (2) Одредбе става (1) овог члана не односе се на јавну здравствену установу која се према правилима статистичке методологије Европске уније не разврстава у сектор опште државе.
- (3) У случају колизије овог закона и закона из области здравствене заштите примјењују се одредбе овог закона.

Одјељак Ц. Претходна сагласност за задуживање и издавање гаранције

Члан 15.

(Претходна сагласност Федералног министарства финансија)

- (1) У складу са одредбама овог закона без претходне писане сагласности Федералног министарства финансија не могу се задуживати:
 - а) кантони, градови и општине,
 - б) федерални ванбуџетски корисници,
 - ц) федерална јавна предузећа која су у посљедње двије године заредом остварила негативан финансијски резултат и
 - д) правна лица која имају неотплаћен дуг за који је издата гаранција Федерације.
- (2) Федерално министарство финансија утврђује и објављује листу субјеката из става (1) тач. б), ц) и д) овог члана на својој интернет страници.
- (3) Листа субјеката из става (2) овог члана се усклађује једном годишње.
- (4) Без претходне писане сагласности Федералног министарства финансија
 - а) кантони, градови и општине не могу издавати гаранције,
 - б) кантони не могу давати претходну сагласност за задуживање кантоналним ванбуџетским корисницима и
 - ц) градоначелник односно начелник не може давати претходну сагласност за задуживање ванбуџетским корисницима града, односно општине.
- (5) Федерални министар финансија правилником прописује поступак давања претходне писане сагласности из ст. (1) и (4) овог члана, обавезан садржај захтјева, обавезне прилоге и документацију.

Члан 16.

(Претходна сагласност министарства финансија кантона)

- (1) У складу са одредбама овог закона без претходне писане сагласности министарства финансија кантона не могу се задуживати:
 - а) кантонални и ванбуџетски корисници,
 - б) кантонална јавна предузећа која су у посљедње двије године заредом остварила негативан финансијски резултат,
 - ц) правна лица која имају неотплаћен дуг за који је издата гаранција кантона.
- (2) Федерално министарство финансија утврђује и објављује листу субјеката из става (1) тач. а), б) и ц) овог члана на својој интернет страници.
- (3) Листа субјеката из става (2) овог члана се усклађује једном годишње.
- (4) Министар финансија кантона правилником прописује поступак давања претходне писане сагласности из става (1) овог члана, обавезан садржај захтјева, обавезне прилоге и документацију.

Члан 17.

(Претходна сагласност града и општине)

- (1) У складу са одредбама овог закона без претходне писане сагласности градског односно општинског вијећа не могу се задуживати:
 - а) ванбуџетски корисници града односно општине,
 - б) јавна предузећа града или општине,
 - ц) правна лица која имају неотплаћен дуг за који је издата гаранција града или општине.
- (2) Федерално министарство финансија утврђује и објављује листу субјеката из става (1) тачке а), б) и ц) овог члана на својој интернет страници.

- (3) Листа субјеката из става (2) овог члана се усклађује једном годишње.
- (4) Градоначелник и начелник правилником прописује поступак давања претходне писане сагласности из става (1) овог члана, обавезан садржај захтјева, обавезне прилоге и документацију.

Одјељак Д. Сврха и поступак унутрашњег задуживања

Члан 18.

(Сврха унутрашњег задуживања)

- (1) Федерација, кантон, град и општина се могу задуживати по основу унутрашњег дуга у следеће сврхе:
 - а) Финансирања буџетског дефицита произашлог из готовинског тока,
 - б) Финансирања буџетског дефицита,
 - ц) Финансирања развојних програма и капиталних инвестиција одобрених програмом јавних инвестиција,
 - д) Сервисирање дуга, укључујући и повезане трошкове,
 - е) Плаћања активираних гаранција у потпуности или дјелимично,
 - ф) Финансирања успостављања и одржавања резерви ликвидности,
 - г) Пријевремена отплате дуга или откупа издатих дужничких хартија од вриједности,
 - х) Реструктурирања недоспјелог дуга,
 - и) Финансирања посебних програма одобрених од стране надлежног законодавног или представничког тијела.
- (2) Ванбуџетски корисник и јавно предузеће се може задуживати само у сврхе које су допуштене прописима који уређују њихово пословање.

Члан 19.

(Поступак унутрашњег задуживања Федерације, кантона, града и општине)

- (1) Одредбе прописа из члана 12. ст. (1), (2) и (4) закона су општа овлашћења за задуживање током фискалне године на основу унутрашњег дуга до прописаног износа које се проводи у складу са овим законом.
- (2) У складу са одредбама прописа из члана 12. ст. (1), (2) и (4) закона Влада Федерације, влада кантона, градско односно општинско вијеће доносе посебну одлуку о задужењу у којом се утврђује висина и сврха задужења, форма и услови задужења, рок доспијећа, овлашћења за давање инструмената осигурања, те други релевантни елементи.
- (3) Задужење у складу са одлуком из става (2) овог члана може се провести у једној или у више транши.
- (4) Федерални министар финансија, министар финансија кантона, градоначелник односно начелник су овлашћени да проведу одлуку из става (2) овог члана.

Члан 20.

(Релевантни унутрашњи дуг Федерације)

- (1) У случају да унутрашње задужење Федерације настаје у виду хартија од вриједности Босне и Херцеговине, Федерално министарство финансија ће се консултовати са Министарством финансија и трезора у вези са емисијом хартија од вриједности Босне и Херцеговине.
- (2) У случају релевантног унутрашњег задужења Федерације из става (1) овог члана Федерално министарство финансија подноси захтјев Министарству финансија и трезора за стварање обавеза на основу индиректног дуга Босне и Херцеговине у корист Федерације.
- (3) Захтјев из става (2) овог члана садржи неопозиво упутство Министарству финансија и трезора да емитује хартије од вриједности Босне и Херцеговине у складу са условима дефинисаним одлуком из члана 19. став (2) закона.

- (4) Након одобрења за стварање индиректног дуга Босне и Херцеговине, Федерално министарство финансија дужно је закључити уговор са Министарством финансија и трезора којим се уређују међусобна права и обавезе, укључујући и обавезу Федерације да Босни и Херцеговини плати свој релевантни унутрашњи дуг.

Члан 21.

(Емисија хартија од вриједности Федерације, кантона, града и општине)

- (1) Влада Федерације је овлашћена донијети прописе којима се уређују услови и правила емисије хартија од вриједности Федерације.
- (2) Када унутрашње задужење Федерације настаје емисијом хартија од вриједности, задужење се проводи у складу са прописима који уређују тржиште хартија од вриједности у Федерацији и прописом Владе Федерације из става (1) овог члана.
- (3) Одредбе овог члана на одговарајући начин примјењују кантони, градови и општине.

Члан 22.

(Поступак унутрашњег задуживања ванбуџетског корисника и јавног предузећа)

У границама и овлашћењима из овог закона, провођење поступка задуживања ванбуџетског корисника и јавног предузећа проводи се у складу са прописима који уређују њихово пословање.

Одјељак Е. Сврха и поступак спољног задуживања

Члан 23.

(Сврха спољног задуживања)

- (1) Федерација, кантон, град и општина се могу задуживати по основу спољног дуга у сљедеће сврхе:
- а) Финансирања буџетског дефицита;
 - б) Финансирања развојних програма и капиталних инвестиција одобрених програмом јавних инвестиција;
 - ц) Сервисирање дуга, укључујући и повезане трошкове;
 - д) Плаћања активираних гаранција у потпуности или дјелимично;
 - е) Пријевремене отплате дуга или откупа издатих дужничких хартија од вриједности;
 - ф) Реструктурирања недоспјелог дуга;
 - г) Финансирања посебних програма одобрених од стране надлежног законодавног и представничког тијела.
- (2) Ванбуџетски корисник и јавно предузеће могу, у складу са одредбама овог закона, створити обавезе по основу спољног дуга само у сврхе које су допуштене прописима који уређују њихово пословање.

Члан 24.

(Провођење спољног задуживања)

Спољно задуживање Федерације, кантона, града, општине, ванбуџетског корисника и јавног предузећа проводи се у складу са одредбама овог закона и прописима Босне и Херцеговине који уређују дуг, задуживање и гаранције.

Члан 25.

(Поступак спољног задуживања Федерације)

- (1) Иницијатива за стварање спољног дуга покреће се захтјевом који се подноси Федералном министарству финансија.

- (2) На приједлог Федералног министарства финансија, Влада Федерације утврђује основе за преговоре и одређује тим за преговоре који усаглашава приједлог кредитног споразума и других докумената који из њега произилазе.
- (3) У случају стварања релевантног спољног дуга Федерације, Федерално министарство финансија доставља Министарству финансија и трезора захтјев којим покреће иницијативу за стварање спољног државног дуга.
- (4) Федерално министарство финансија је одговорно за вођење преговора.
- (5) Након завршених преговора, на основу усаглашеног приједлога кредитног споразума и записника са преговора, на приједлог Федералног министарства финансија, Влада Федерације утврђује приједлог одлуке о задужењу.
- (6) Приједлог одлуке из става (5) овог члана садржи:
 - а) сврху, односно намјену задужења;
 - б) форму, валуту и висину задужења;
 - ц) услове задужења;
 - д) оквирни износ средстава и начин осигурања истих у случају да је потребно осигурати суфинансирање пројекта;
 - е) овлашћења за издавање инструмената осигурања и потписивање кредитних споразума.
- (7) Одлуку о задужењу доноси Парламент Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Парламент Федерације).
- (8) У случају индиректног дуга, односно када је финансијска обавеза на основу спољног дуга Федерације алоцирана на кантон, општину, град, ванбуџетског корисника или јавно предузеће, Федерално министарство финансија припремиће приједлог подуговора којим преноси права и обавезе на кантон, општину, град, ванбуџетског корисника или јавно предузеће.
- (9) У случају измјена постојећих кредитних споразума проводи се процедура из ст. (1) до (8) овог члана, изузев у случају промјене датума ефективности и расположивости кредита, или датума почетка отплате кредита.
- (10) Када спољно задужење Федерације настаје емисијом обвезница на међународном финансијском тржишту, у складу са прописима из члана 12. ст. (1) и (2) закона, на приједлог Федералног министарства финансија, Влада Федерације доноси одлуку о емисији обвезница којом се одређују сви релевантни елементи емисије.
- (11) Влада Федерације прописује опште услове емисије обвезница Федерације на међународном финансијском тржишту.
- (12) Федерални министар финансија правилником прописује начин подношења захтјева из става (1) овог члана, обавезан садржај захтјева, те обавезне прилоге и документацију.

Члан 26.

(Поступак директног спољног задуживања кантона, града, општине, ванбуџетског корисника и јавног предузећа)

- (1) Кантон, град, општина, ванбуџетски корисник и јавно предузеће може се директно задужити код спољних кредитора, а ванбуџетски корисник и јавно предузеће и на међународном финансијском тржишту.
- (2) У поступку директног спољног задуживања кантона, града и општине на одговарајући начин примјењују се одредбе ст. (1) до (6) члана 25. закона.
- (3) Скупштина кантона, градско и општинско вијеће и надлежни орган ванбуџетског корисника и јавног предузећа доноси одлуку о задужењу из става (1) овог члана.

- (4) Одлука из става (3) овог члана садржи:
- а) сврху, односно намјену задужења;
 - б) форму, валуту и висину задужења;
 - ц) услове задужења;
 - д) оквирни износ средстава и начин осигурања истих у случају да је потребно осигурати суфинансирање пројекта;
 - е) овлашћења за издавање инструмената осигурања и потписивање кредитних споразума.
- (5) Након доношења одлуке из става (3) овог члана потребно је прибавити сагласности Федералног министарства финансија, министарства финансија кантона и градског односно општинског вијећа из чл. 15., 16. и 17. закона.
- (6) У случају измјена постојећих кредитних споразума проводи се процедура из ст. (1) до (6) овог члана, изузев у случају промјене датума ефективности и расположивости кредита, или датума почетка отплате кредита.

Одјељак Ф. Располагање кредитним средствима

Члан 27. (Намјенски пројектни рачуни)

- (1) Федерално министарство финансија је овлашћено да отвори намјенске пројектне рачуне за депоновање кредитних средстава одобрених Федерацији, ако уговором о кредиту са међународном финансијском институцијом није другачије одређено.
- (2) Кредитна средства из става (1) овог члана користе се у сврху за коју су одобрена, а у складу са уговором о кредиту.
- (3) Влада Федерације доноси пропис којим се прописује начин и поступак коришћења кредитних средстава одобрених Федерацији.
- (4) У случају директног спољног дуга кантона, града, општине, ванбуџетског корисника и јавног предузећа, одобреним кредитним средствима располаже се на начин и под условима утврђеним уговором о кредиту.

Члан 28. (Инвестирање кредитних средстава)

- (1) Ако уговором о кредиту или прописима Босне и Херцеговине није другачије одређено Федерално министарство финансија је овлашћено да средства одобрених кредита Федерацији инвестира само у сврхе прописане законом који уређује инвестирање јавних средстава.
- (2) Камате остварене инвестирањем расположивих средстава представљају приход буџета Федерације и уплаћују се на Јединствени рачун Трезора буџета Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Јединствени рачун Трезора Федерације).
- (3) Одредбе овог члана на одговарајући начин примјењују кантони, градови и општине.

ПОГЛАВЉЕ III. СЕРВИСИРАЊЕ ДУГА

Одјељак А. Алокација обавезе отплате спољног државног дуга

Члан 29. (Алокација спољног државног дуга)

- (1) Алокација спољног државног дуга насталог прије ступања на снагу овог закона, а која није коначна, алоцираће се по принципу крајњег корисника. У случају да принцип крајњег

корисника није примјењив, тада се обавеза отплате дуга алоцира у складу са учешћима алоцираног дуга Федерације, Републике Српске и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине у државни буџет у години у којој се алокација и врши.

- (2) Федерација, кантон, град, општина и јавно предузеће обавезни су плаћати свој припадајући дио спољног дуга.

Одјељак Б. Обавеза планирања средстава за сервисирање дуга Федерације, кантона, града и општине и резервне мјере

Члан 30. (Обавеза планирања средстава)

- (1) Средства потребна за сервисирање дуга Федерације обавезно се планирају у буџету, према динамици доспијећа тих обавеза.
- (2) Буџетом за текућу годину и Законом о извршењу буџета Федерације прописане се износ потребан за сервисирање дуга за текућу фискалну годину.
- (3) Доспјеле обавезе за сервисирање дуга Федерације у извршавању буџета имају приоритет плаћања у односу на све друге расходе и издатке, и могу се извршавати у износима изнад планираних.
- (4) Одредбе ст. (1), (2) и (3) овог члана на одговарајући начин примјењују кантони, градови и општине.

Члан 31. (Мјере у случају кашњења сервисирања индиректног дуга Федерације)

- (1) Дужник у чије име се задужила Федерација дужан је у потпуности платити износ који је платив на дан доспијећа по основу индиректног дуга Федерације.
- (2) У случају када је извјесно да дужник неће бити у могућности на дан доспијећа у потпуности платити своје обавезе по основу индиректног дуга Федерације, дужан је обавијестити Федерално министарство финансија о могућности таквог кашњења најкасније 30 дана прије рока доспијећа дуга.
- (3) Обавјештење из става (2) овог члана мора садржавати образложење евентуалног кашњења и рок измирења тих обавеза.
- (4) У случају изузетног погоршања финансијског стања дужника, Федерално министарство финансија може, на захтјев дужника, одобрити репрограм кредитних обавеза по основу индиректног дуга Федерације.
- (5) Уз захтјев из става (4) овог члана дужник доставља и образложење захтјева, план отплате дуга, детаљан план новчаних токова за годину у којој се захтјев подноси, те друге информације и документацију коју Федерално министарство финансија затражи.
- (6) Репрограм кредитних обавеза из става (4) овог члана може укључивати укупан износ свих доспјелих, а неплаћених главница, камата и других трошкова кредита, као и укупан износ недоспјелих главница кредита које доспијевају у периоду који не прелази двије године. Рок отплате репрограмираних обавеза не може бити дужи од седам година, а период одгоде двије године.
- (7) На репрограмираним кредитним обавезама из става (6) овог члана дужник је обавезан плаћати камату по стопи која је једнака каматној стопи оствареној на посљедњој аукцији обвезница Федерације чија је рочност еквивалентна року отплате репрограмираних обавеза.
- (8) У случају одобрења репрограма кредитних обавеза са дужником се закључује уговор или анекс уговора којим се прецизирају међусобна права и обавезе које из репрограма

произилазе. Ако дужник не обавијести Федерално министарство финансија или закасни измити своју уговорну обавезу на дан доспијећа дужан је, без потребе обавјештења од стране Федералног министарства финансија, обрачунати и платити законску затезну камату на закашњели износ од дана доспијећа до дана стварног плаћања.

Члан 32.

(Додатне мјере у случају кашњења сервисирања индиректног дуга Федерације)

- (1) У случају да кантон, град или општина касне у измирењу обавеза по основу индиректног дуга Федерације дуже од 60 дана од дана доспијећа, а не поднесе захтјев за репрограм обавеза у складу са ставом (4) и (5) члана 31. закона, Федерално министарство финансија ће:
 - а) Привремено обуставити трансфере из буџета Федерације према кантону, граду и општини;
 - б) Заплијенити и задржати дио прихода са Посебног рачуна за расподјелу прихода од индиректних пореза са Јединственог рачуна који припадају кантону, граду односно општини;
 - ц) Активирати друге инструменте осигурања наплате.
- (2) Док се доспјеле обавезе кантона, града и општине према Федерацији по основу индиректног дуга у потпуности не измире или не поднесе захтјев за репрограм обавеза, Федерација не може издавати гаранцију нити стварати индиректни дуг у име кантона, града и општине, а Федерално министарство финансија не може издавати кантону, граду и општини сагласности из члана 15. закона.
- (3) Одредбе става (1) тач. а) и ц) и става (2) овог члана на одговарајући начин се примјењују и на ванбуџетске кориснике и јавна предузећа.

Члан 33.

(Резервне мјере у случају кашњења сервисирања дуга кантона, града и општине према другим повјериоцима)

- (1) У случају да кантон, град и општина касне у измирењу обавеза по било којем дугу дефинисаним овим законом, осим по основу индиректног дуга Федерације, дуже од 30 дана од датума доспијећа, дужни су у року од пет дана по истеку овог рока обавијестити Федерално министарство финансија.
- (2) По пријему обавијести из става (1) овог члана Федерално министарство финансија је овлашћено од кантона, града или општине захтијевати израду и утврдити рок за доставу плана мјера за осигурање средстава за сервисирање дуга.
- (3) План мјера из става (2) овог члана подлијеже одобрењу повјериоца.
- (4) У случају да кантон, град или општина не достави план мјера из става (2) овог члана у року који одреди Федерално министарство финансија или не проводи одобрене мјере, или је извјесно да дужник неће бити у могућност платити доспјеле обавезе, а тај дуг је осигуран инструментом из члана 6. став (2) тачка д) закона, Федерално министарство финансија ће, у сврху уредног сервисирања дуга према повјериоцима, заплијенити и задржати дио прихода са Посебног рачуна за расподјелу прихода од индиректних пореза са Јединственог рачуна који припадају кантону, граду односно општини.
- (5) Заплијењена средства из става (4) овог члана, Федерално министарство ће депоновати на намјенски рачун за сервис дуга дужника и платива су повјериоцу у складу са условима дефинисаним уговором о кредиту, зајму, лизингу или одлуком о емисији хартија од вриједности.

Члан 34.
(Примјена одредби)

- (1) У случају колизије одредби чл. 32. и 33. овог закона и Закона о припадности јавних прихода у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 22/06, 43/08, 76/08, 22/09, 35/14, 99/15 и 17/22) примјењују се одредбе чл. 32. и 33. овог закона.
- (2) Одредбе чл. 31. и 32. овог закона на одговарајући начин примјењују кантони, градови и општине.

Одјељак Ц. Сарадња са Централном банком

Члан 35.
(Рачуни за сервисирање спољног дуга)

- (1) Федерално министарство финансија овлашћено је да отвори рачуне у Централној банци за уредно сервисирање директног спољног дуга Федерације и плаћање директних спољних гаранција Федерације.
- (2) Министарство финансија и трезора овлашћено је да код Централне банке отвори намјенске рачуне, односно подрачуна у сврху уредног сервисирања обавеза релевантног дуга Федерације.

Члан 36.
(Агентски уговор)

Федерално министарство финансија је овлашћено да закључи агентски уговор са Централном банком којим ће се утврдити начин и увјети у складу са којима ће Централна банка обављати агентске послове за Федерално министарство финансија, укључујући, али не ограничавајући се на осигуравање стране валуте или валута у размјену за домаћу валуту у износима потребним да се удовољи захтјевима за планирано сервисирање директног спољног дуга Федерације.

Члан 37.
(Примјена одредби)

Одредбе чл. 35. и 36. овог закона на одговарајући начин примјењују кантони, градови и општине.

ПОГЛАВЉЕ IV. ГАРАНЦИЈЕ

Одјељак А. Опис гаранција Федерације

Члан 38.
(Опште одредбе о гаранцијама)

- (1) Гаранција Федерације може се издати у складу са условима дефинисаним овим законом и не може проizaћи сама по себи или на други начин бити индиректно издата.
- (2) Гаранција Федерације представља потенцијалну обавезу Федерације. Обавеза Федерације настаје ако дужник није извршио отплату гарантованог дуга уз трошкове финансирања у складу са условима финансијске обавезе у цијелости или дјелимично, те уколико су испуњени остали услови из гаранције.
- (3) Обавеза Федерације је да по доспијећу врши отплату у складу са планом и неће бити одговорна за било каква пријевремена плаћања, осим ако је то изричито прихватила у складу са условима гаранције.
- (4) Гаранција Федерације се претвара у дуг Федерације када Федерално министарство финансија утврди да плаћање или плаћања која су доспјела на име финансијске обавезе на коју се гаранција Федерације односи нису извршена у складу са условима задуживања и да дужник није извршио своју обавезу.

- (5) Претварање гаранције у дуг Федерације не подлијеже било којем ограничењу дуга Федерације из овог закона.
- (6) Одредбе овог члана на одговарајући начин примјењују кантони, градови и општине.

Одјељак Б. Издаваоци и тражиоци гаранције

Члан 39. (Издаваоци и тражиоци гаранције)

- (1) Издавалац гаранције је Федерација, кантон, град или општина, независно од основног посла између дужника и повјерилаца.
- (2) Тражилац гаранције је дужник који се обавезује да ће отплатити гарантирани дуг уз трошкове финансирања у складу са условима акта о преузимању финансијске обавезе.
- (3) Федерација може издавати гаранције кантонима, градовима, општинама, ванбуџетским корисницима, банкама и привредним субјектима са сједиштем на подручју Федерације, у сврхе дефинисане чланом 42. закона.
- (4) Кантон може издавати гаранције граду и општини са подручја кантона, ванбуџетским корисницима кантона и привредним субјектима са сједиштем на подручју кантона, у сврхе дефинисане чланом 41. став (1) закона.
- (5) Град и општина може издавати гаранције ванбуџетским корисницима града односно општине и привредним субјектима са сједиштем на подручју града односно општине, у сврхе дефинисане чланом 41. став (1) закона.
- (6) Гаранција Федерације, кантона, града и општине може се издати само дужнику, односно тражиоцу гаранције који испуњава критеријуме подобности које утврђује федерални министар финансија.

Члан 40. (Врсте гаранција)

- (1) Федерација, кантон, град и општина могу издавати директне и индиректне, спољне и унутрашње гаранције за дугорочни дуг у облику зајма, кредита или обвезница.
- (2) Индиректна гаранција Федерације може бити издата само у корист Босне и Херцеговине, а индиректна гаранција кантона, града и општине може бити издата само у корист Федерације.
- (3) Федерација, кантон, град и општина не могу:
 - а) бити судужници по кредиту,
 - б) издавати гаранције за задуживање приватног партнера за провођење пројекта енергетске ефикасности и пројекта јавно-приватног партнерства.

Одјељак Ц. Намјена и ограничења за издавање гаранција

Члан 41. (Намјена гаранција)

- (1) Федерација, кантон, град и општина могу издавати гаранције у сљедеће сврхе:
 - а) за финансирање капиталне инвестиције која је одобрена у Програму јавних инвестиција Федерације или кантона са високим рангом приоритетности;
 - б) за финансирање програма реструктурирања или финансијске санације привредног субјекта који пружа услуге од јавног интереса, уколико је такав програм у складу с прописима о државној помоћи и претходно одобрен од стране надлежног законодавног или представничког тијела.

- (2) Изузетно од става (1) овог члана, Федерација може издавати гаранције у сврху успостављања и финансирања посебних кредитних линија или програма одобрених од стране Парламента Федерације уколико је кредитор међународна финансијска институција.
- (3) Федерација, кантон, град или општина не могу издати гаранцију за рефинансирање и репрограмирање постојећег дуга дужника код истог повјериоца.

Члан 42.
(Рочност гаранција)

- (1) Код капиталних инвестиција гарантовани дуг доспијева и платив је на датум који не прелази вријеме амортизације тих инвестиција, а најдуже до 25 година.
- (2) Гаранција се издаје на одређени временски период који не може бити дужи од 60 дана од трајања преузете финансијске обавезе.

Одјељак Д. Процедуре за издавање гаранција

Члан 43.
(Захтјев за издавање гаранција)

- (1) Тражилац гаранције, у складу са овим Законом, подноси захтјев за издавање гаранције на прописаном обрасцу.
- (2) Уз захтјев из става (1) овог члана и потврду о уплаћеној административној такси, тражилац гаранције доставља документацију на основу које се може процијенити финансијско стање дужника и његова солвентност, те информације у вези с повјериоцем.

Члан 44.
(Овлашћење за доношење прописа)

Федерални министар финансија правилником прописује поступак издавања гаранција, форму обрасца за издавање гаранције, документацију која треба бити достављена уз захтјев за издавање гаранције, критеријуме подобности тражиоца гаранције, документацију коју је потребно доставити Влади Федерације, влади кантона, градоначелнику, односно начелнику уз нацрт одлуке за издавање гаранције, препоручени елементи споразума или изјаве о гаранцији, начин обрачуна и наплате премије и провизије за гаранцију и временски рок у ком је тражилац гаранције обавезан извршити плаћање премије и провизије.

Члан 45.
(Поступак доношења одлуке о издавању гаранције)

- (1) По пријему захтјева за издавање гаранције Федерације уз пратећу документацију, Федерално министарство финансија одмах обавља прелиминарни преглед како би провјерило пријем свих валидних и вјеродостојних информација и документације потребних за процјену кредитног ризика.
- (2) Тражилац гаранције ће Федералном министарству финансија доставити нацрт акта којим се преузима финансијска обавеза, омогућити Федералном министарству финансија учешће у преговорима који се тичу сачињавања горе наведеног акта, те ни у ком случају неће приступити закључењу или издавању акта којим се преузима финансијска обавеза прије него што Федерално министарство финансија да сагласност на његов садржај.
- (3) Федерално министарство финансија ће, водећи рачуна о државној помоћи у облику гаранција, прописати критеријуме, методологију и процедуру за процјену ризика, на основу којих ће бити извршена процјена ризика.

- (4) У складу са прописом из става (3) овог члана Федерално министарство финансија врши процјену ризика, односно утврђивање нивоа ризика којем се Федерација излаже уколико се гаранција одобри.
- (5) Ако је то потребно, приликом утврђивања ризика у складу са овим Законом, Федерално министарство финансија може затражити помоћ у виду екстерног правног, риск, пореског, рачуноводственог или неког другог експертног мишљења с циљем увида у све релевантне аспекте трансакције.
- (6) Професионални спољни савјетник из става (5) овог члана, уз потребну стручност и способност, мора испуњавати захтјеве независности за обављање процјене ризика.
- (7) Достављање потпуне документације у складу са овим законом и прописима који из њега произилазе, само по себи подносиоцу захтјева не гарантује право на издавање гаранције.
- (8) Федерално министарство финансија дужно је, у року не краћем од 30 дана и не дужем од 90 дана од дана пријема потпуног захтјева за издавање гаранције, извршити анализу документације и процјену ризика, те Влади Федерације, уз информацију о траженој гаранцији, доставити:
 - а) Кратак опис капиталне инвестиције из члана 41. став (1) тачка а) или програма из члана 41. став (1) тачка б) закона,
 - б) Мишљење Федералног министарства финансија и надлежног министарства,
 - ц) Нацрт акта којим се преузима финансијска обавеза,
 - д) Одлуку надлежног органа тражиоца гаранције о претходној сагласности за задуживање осим у случају задуживања кантона, града или општине и
 - е) Нацрт одлуке о издавању гаранције.
- (9) У случају ангажовања професионалног спољног савјетника за процјену ризика, рок из става (8) овог члана биће продужен за период потребан за процјену ризика одређен уговором са професионалним спољним савјетником.
- (10) Влада Федерације утврђује приједлог одлуке о издавању гаранције Федерације који доставља Парламенту Федерације на усвајање.
- (11) Одлуку о издавању гаранције доноси Парламент Федерације.
- (12) Споразум или изјаву о гаранцији потписује федерални министар финансија.

Члан 46.

(Праћење процеса издавања гаранција)

- (1) Процедуре праћења процеса издавања гаранција Федерације, усклађене са прописима о државној помоћи, утврђују се прописом који доноси Федерално министарство финансија.
- (2) Тражилац гаранције, односно дужник је дужан обавијестити даваоца гаранције у случају било какве промјене правног статуса, те у случају финансијских тешкоћа.
- (3) Промјене акта којим је преузета финансијска обавеза морају бити одobreне од стране надлежног законодавног тијела.
- (4) У случају да је тражилац гаранције приватни субјекат, ништавне су било какве промјене одредби акта којим је преузета финансијска обавеза коју осигурава гаранција, уколико нису одobreне од стране надлежног законодавног тијела.
- (5) У случају промјене акта којим се преузима финансијска обавеза, проводи се процедура из члана 45. закона.

Члан 47.
(Услови за потпис уговора о издавању гаранције)

Уговор о издавању гаранције се потписује након испуњења свих услова како слиједи:

- а) објаве одлуке о издавању гаранције у Службеним новинама Федерације БиХ гласилу,
- б) достављања одлуке надлежног органа тражиоца гаранције о давању сагласности на задужење,
- ц) уплате премије ризика и провизије за издавање гаранције,
- д) достављања инструмената осигурања.

Члан 48.
(Издавање гаранције)

Гаранција се издаје након испуњења услова утврђених овим Законом и осталих услова из уговора о издавању гаранције, а ступа на снагу даном потписивања.

Члан 49.
(Примјена одредби)

Одредбе чл. 45. до 48. на одговарајући начин примјењују кантони, градови и општине.

Одјељак Е. Гарантни фонд

Члан 50.
(Статус Гарантног фонда)

- (1) Гарантни фонд Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Гарантни фонд) представља посебан буџетски фонд са подручном у оквиру Јединственог рачуна Трезора Федерације који је намијењен за плаћање по активираним гаранцијама.
- (2) Средства Гарантног фонда се акумулирају уплатама административних такси из члана 52. став (2) закона, провизија и премија ризика, намјенских новчаних депозита из члана 6. став (2) закона, прихода од инвестирања средстава Гарантног фонда на отвореном тржишту, средстава из буџета Федерације, средстава проистеклих из наплаћених потраживања по основу активираних гаранција, те осталим уплатама ако је то потребно.
- (3) Средства из Гарантног фонда се исплаћују искључиво новчаним одливима по активираним гаранцијама, повратом намјенских новчаних депозита и не могу се користити у друге сврхе.
- (4) Планирање финансирања и одржавање Гарантног фонда у надлежности је Владе Федерације, а административни послови су у надлежности Федералног министарства финансија.
- (5) Средства Гарантног фонда до висине укупних потенцијалних обавеза које доспијевају у тој години ће обавезно бити планирана буџетом Федерације за наведену годину.

Члан 51.
(Успостављање и управљање Гарантном фондом)

- (1) Влада Федерације доноси пропис којим се утврђује успостављање, начин финансирања и управљања Гарантним фондом, износ и начин наплате административне таксе, начин обрачуна и наплате провизије и премије ризика, динамика пуњења Гарантног фонда, те минимални ниво покривености гарантованог а неотплаћеног дуга, те друга питања које се односе на управљање средствима Гарантног фонда.
- (2) Укупна вриједност и структура Гарантног фонда утврђују се Законом о извршењу буџета Федерације.

Члан 52.

(Наплата административне таксе, провизије и премије ризика)

- (1) Федерално министарство финансија овлашћено је да наплати административну таксу на захтјев за издавање гаранције, те обрачуна и наплати провизију и премију ризика за сваку издату гаранцију.
- (2) Административна такса представља износ који се утврђује прописом Владе Федерације из члана 51. закона, представља бесповратну накнаду за фиксне и варијабилне административне трошкове који се генерирају приликом процесуирања захтјева за одобрење гаранције, а уплаћује се у корист Гарантног фонда приликом подношења захтјева за издавање гаранције.
- (3) Федерално министарство финансија је овлашћено да наплати бесповратну провизију, као предуслов за издавање гаранције, на основу износа гаранције која се издаје.
- (4) Провизија се обрачунава у проценту на износ гаранције, а наплаћује се с циљем осигурања континуитета система издавања гаранција Федерације.
- (5) У случају одобрења захтјева за издавање гаранције, износ провизије из става (1) овог члана ће бити умањен за износ плаћене административне таксе.
- (6) Премија ризика пропорционална је нивоу ризика по издатој гаранцији и исказује се у проценту од износа дуга на који се издаје гаранција. Проценат премије ризика се утврђује једнократно приликом одобравања издавања гаранције, а премија ризика се утврђује и наплаћује годишње, примјеном утврђеног процента на остатак дуга који гаранција покрива.
- (7) Административна такса, провизија и премије ризика уплаћују се на Јединствени рачун Трезора Федерације у корист Гарантног фонда.

Члан 53.

(Инвестирање средстава)

- (1) У сврху повећања средстава, новац који стоји на располагању Гарантном фонду се може инвестирати у операције на отвореном тржишту.
- (2) Федерално министарство финансија одлучује о инвестирању средстава Гарантног фонда у складу са прописима о инвестирању јавних средстава и прописом Владе Федерације из става (1) члана 52. закона.

Члан 54.

(Примјена одредби)

Одредбе чл. 50. до 53. на одговарајући начин примјењују кантони, градови и општине.

Одјељак Ф. Праћење гаранција и плаћање по основу гаранција Федерације, кантона, града и општине

Члан 55.

(Праћење гаранција)

- (1) Федерално министарство финансија је дужно редовно пратити издате гаранције и отплату дуга по издатим гаранцијама.
- (2) Федерално министарство финансија је дужно вршити анализу портфолија издатих гаранција с циљем процјене ризичности портфолија у сврху предвиђања и припреме за могућу активацију гаранције.
- (3) Тражилац гаранције, односно дужник је одговоран за достављање информација и докумената Федералном министарству финансија дефинисаних уговором о издавању гаранције у роковима утврђеним уговором.

- (4) Федерално министарство финансија има право да изврши ad-hoc ревизију или преглед, те да у сваком тренутку од тражиоца гаранције, односно дужника захтијева достављање и других релевантних информација и документације, а тражилац гаранције односно дужник има обавезу доставити све тражене информације и документацију.

Члан 56.

(Годишњи преглед издатих гаранција)

- (1) Федерално министарство финансија обавља годишњи преглед свих издатих гаранција Федерације на основу којих може настати обавеза за Федерацију, с тим што ће се преглед завршити најкасније до усвајања буџета за наредну фискалну годину.
- (2) Прегледом из става (1) овог члана ће се процијенити износ потенцијалних обавеза на основу издатих гаранција Федерације за наредну фискалну годину, те процијенити структура и вриједност Гарантног фонда.
- (3) Процедуре и временски оквир који се односи на годишњи преглед гаранција утврђују се прописом Федералног министарства финансија.

Члан 57.

(Плаћање на основу гаранција)

- (1) У случају да дужник не изврши уплату или уплате у складу са условима финансијске обавезе и повјерилац потврди да је покушао наплатити потраживање од дужника активирањем свих других осигурања по финансијској обавези, повјерилац може доставити Федералном министарству финансија захтјев за плаћање обавезе.
- (2) У захтјеву за плаћање из става (1) овог члана наводи се износ главнице дуга који није отплаћен и износ неплаћених или заосталих трошкова финансирања. Након што утврди да је захтјев за плаћање из става (1) овог члана основан и у складу са увјетима из споразума о гаранцији, Федерално министарство финансија извршиће уплату неизмирених доспјелих обавеза повјериоцу у року од 15 дана од дана подношења захтјева.

Члан 58.

(Примјена одредби)

Одредбе чл. 55. до 57. на одговарајући начин примјењују кантони, градови и општине.

Одјељак Г. Наплата потраживања на основу издатих гаранција Федерације, кантона, града, односно општине

Члан 59.

(Регресно право и наплата потраживања)

- (1) Након извршеног плаћања на основу гаранције Федерације, Федерално министарство финансија биће носилац свих права и потраживања која је имао повјерилац према тражиоцу гаранције, а у складу са уговором о издавању гаранције, у омјеру свих плаћања које је Федерално министарство финансија извршило према тој гаранцији.
- (2) Обавеза тражиоца гаранције да изврши уплату Федералном министарству финансија је безусловна и апсолутна на основу извршеног плаћања неизмирених доспјелих обавеза повјериоцу као кориснику гаранције од стране Федералног министарства финансија.
- (3) Федерално министарство финансија је овлашћено за провођење процеса наплате потраживања у складу са ст. (1) и (2) овог члана, те за предузимање свих мјера у складу са законом, у циљу поврата свих износа плаћених на основу гаранција, укључујући и пратеће трошкове.

- (4) Федерално министарство финансија ће у склопу процеса наплате потраживања обрачунати и наплатити затезну камату на све износе плаћене повјериоцу по основу издате гаранције.
- (5) Поступак наплате потраживања по основу издатих гаранција се утврђује прописом Федералног министарства финансија.

Члан 60.
(Мјере за наплату потраживања)

- (1) У поступку наплате потраживања из члана 59. закона Федерално министарство финансија може користити следеће мјере:
 - а) реструктурирање задужења;
 - б) активирање мјеница дужника достављених у сврху осигурања гаранције;
 - ц) активирање додатних колатерала достављених као осигурање гаранције;
 - д) заплъену јавних средстава дужника;
 - е) остале методе у складу са важећим законима и прописима.
- (2) За случајеве за које Федерално министарство финансија оцијени да је то потребно, за процес наплате потраживања могуће је ангажовати екстерне субјекте који својим квалификацијама, стручношћу и искуством могу допринијети ефикаснијем процесу наплате.
- (3) У случају ангажмана екстерног субјекта из става (2) овог члана, одлуку о покретању процеса наплате потраживања доноси Влада Федерације, а њено праћење проводи Федерално министарство финансија.

Члан 61.
(Пренос потраживања и рјешавање спорова)

- (1) Корисник гаранције не може пренијети своја потраживања на треће лице без претходно прибављене писане сагласности Федералног министарства финансија.
- (2) Приликом рјешавања спорова који произилазе из издатих гаранција, примјењиваће се позитивно право Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине, осим у случају када је издата спољна гаранција.

Члан 62.
(Примјена одредби)

Одредбе чл. 59. до 61. на одговарајући начин примјењују кантони, градови и општине.

Одјељак X. Престанак гаранција

Члан 63.
(Престанак гаранција)

- (1) Гаранција Федерације престаје када је:
 - а) дужник отплатио дуг на који се односи гаранција;
 - б) рок гаранције истекао;
 - ц) Федерација извршила уплате у складу са увјетима из гаранције;
 - д) Повјерилац издао писану изјаву према којој све обавезе Федерације по основу гаранције престају.
- (2) Федерално министарство финансија констатира и евидентира престанак гаранције.
- (3) Одредбе овог члана на одговарајући начин примјењују кантони, градови и општине.

ПОГЛАВЉЕ V. ЕВИДЕНЦИЈЕ И ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

Одјељак А. Евиденције и обавезе достављања података о дугу и гаранцијама

Члан 64. (Успостављање и вођење евиденције)

- (1) Федерација, кантон, град и општина дужни су да успоставе и воде евиденције о дугу и гаранцијама из своје надлежности.
- (2) Федерално министарство финансија успоставља и води евиденцију о јавном дугу Федерације и гаранцијама Федерације, дугу и гаранцијама кантона, градова и општина, те дугу јавних предузећа из надлежности Федерације, кантона, града и општине.
- (3) Кантонално министарство финансија успоставља и води евиденције о укупном дугу и гаранцијама кантона, те о дугу јавних предузећа из надлежности кантона.
- (4) Град и општина успостављају и воде евиденције о укупном дугу и гаранцијама града, односно општине, те дугу јавних предузећа из надлежности града, односно општине.

Члан 65. (Обавезе кантона, градова и општина)

- (1) Кантон је дужан Федералном министарству финансија да доставља податке о укупном дугу и гаранцијама кантона, те дугу јавних предузећа из надлежности кантона.
- (2) Град и општина су дужни Федералном министарству финансија да доставе податке о укупном дугу и гаранцијама града и општине, те дугу јавних предузећа из надлежности града и општине.

Члан 66. (Обавезе ванбуџетских корисника)

- (1) Ванбуџетски корисник Федерације дужан је да достави податке о свом дугу Федералном министарству финансија.
- (2) Ванбуџетски корисник кантона дужан је податке о свом дугу да доставља истовремено кантоналном министарству финансија и Федералном министарству финансија.
- (3) Ванбуџетски корисник града, односно општине дужан је да податке о свом дугу доставља истовремено служби за финансије града, односно општине и Федералном министарству финансија.

Члан 67. (Обавезе јавних здравствених установа)

- (1) Јавна здравствена установа чији је оснивач кантон и на чије финансијске планове надлежни орган кантона даје сагласност, а која је до дана ступања на снагу овог закона створила обавезе на основу директног унутрашњег дуга, дужна је у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона доставити податке о свим таквим неизмиреним дуговима кантоналном министарству финансија и Федералном министарству финансија.
- (2) Јавна здравствена установа из става (1) овог члана кантоналном министарству финансија дужна је доставити и пратећу документацију која се односи на неизмирене дугове.
- (3) Јавна здравствена установа чији је оснивач град или општина и на чије финансијске планове надлежни орган града, односно општине даје сагласност, а која је до дана ступања на снагу овог закона створила обавезе на основу директног унутрашњег дуга, дужна је у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона доставити податке о свим таквим

неизмиреним дуговима служби за финансије града, односно општине и Федералном министарству финансија.

- (4) Јавна здравствена установа из става (3) овог члана служби за финансије града, односно општине дужна је доставити и пратећу документацију која се односи на неизмирене дугове.

Члан 68.
(Обавезе јавних предузећа)

- (1) Јавно предузеће из надлежности Федерације дужно је податке о свом дугу да доставља Федералном министарству финансија и надлежном ресорном министарству.
- (2) Јавно предузеће из надлежности кантона дужно је податке о свом дугу да доставља кантоналном министарству финансија и надлежном ресорном министарству.
- (3) Јавно предузеће из надлежности града и општине дужно је податке о свом дугу да доставља служби за финансије града, односно општине.

Члан 69.
(Обавеза достављања података о дугу и гаранцијама институцијама Босне и Херцеговине)

Федерално министарство финансија дужно је податке о дугу и гаранцијама у Федерацији да доставља надлежним институцијама Босне и Херцеговине, у складу са прописима Босне и Херцеговине који уређују дуг, задуживање и гаранције и систем државне помоћи.

Члан 70.
(Евиденције о дугу и гаранцијама)

Федерални министар финансија доноси правилник којим се утврђује садржај евиденција из члана 64. закона, уређује начин извјештавања, поступак и рокове достављања података о дугу и гаранцијама из 65. и 66. закона, те друге елементе од значаја за извјештавање и управљање дугом.

Одјељак Б. Извјештавање и објављивање информација о дугу и гаранцијама

Члан 71.
(Извјештавање о дугу)

- (1) Федерација, кантон, град и општина су дужни сачињавати и објављивати кварталне извјештаје о дугу.
- (2) Федерално министарство финансија дужно је сачињавати и Влади Федерације да доставља кварталне извјештаје о дугу Федерације, те годишње извјештаје о јавном дугу Федерације.
- (3) Кантонално министарство финансија дужно је сачињавати и влади кантона да доставља кварталне извјештаје о дугу кантона, те годишње извјештаје о укупном дугу кантона.
- (4) Град и општина су дужни сачињавати и градском односно општинском вијећу да достављају на разматрање кварталне извјештаје о дугу града односно општине, те годишње извјештаје о дугу града односно општине.

Члан 72.
(Минималан садржај, начин и рокови достављања извјештаја)

Федерални министар финансија доноси правилник којим се утврђује минималан садржај, начин и рокови достављања извјештаја из члана 71. закона, те начин и рокови објављивања информација о дугу и гаранцијама јавног сектора Федерације.

ПОГЛАВЉЕ VI. ГОРЊЕ ГРАНИЦЕ И УПРАВЉАЊЕ ДУГОМ

Одјељак А. Горње границе јавног дуга и гаранција

Члан 73.

(Горња граница и мјере за стабилизацију укупног јавног дуга)

- (1) Јавни дуг Федерације може износити највише 60% бруто домаћег производа Федерације (у даљем тексту: БДП).
- (2) Уколико јавни дуг Федерације достигне 50% БДП-а, Федерално министарство финансија у року од 30 дана информише Владу Федерације о достизању лимита задужености и предлаже мјере за оптимизацију управљања јавним дугом.
- (3) Влада Федерације је у року од 60 дана од достављања приједлога Федералног министарства финансија из става (2) овог члана дужна утврдити мјере за оптимизацију управљања јавним дугом.
- (4) Уколико јавни дуг Федерације достигне 55% БДП-а, Федерално министарство финансија у року од 30 дана информише Владу Федерације, те предлаже додатне мјере за оптимизацију управљања јавним дугом, укључујући и мјере из става (5) овог члана.
- (5) Влада Федерације на приједлог Федералног министарства финансија утврђује мјере за смањење текућих расхода у износу од најмање 3% расхода утврђених у буџету Федерације за текућу годину прилагођених размјерно преосталом периоду текуће године. Влада Федерације предлаже Парламенту Федерације усвајање утврђених мјера које ће се примјењивати док се учешће јавног дуга Федерације у БДП-у, израчунатог према критеријумима наведеним у овом члану, не сведе испод 55%.
- (6) Основица укупних текућих расхода која се узима у обзир у калкулацији за смањење текућих расхода се умањује за:
 - а) расходе за пензије;
 - б) издатке за камате;
 - ц) расходе који су покривени фондовима Европске уније или другим бесповратним средствима различитих организација;
 - д) расходе за ликвидацију штета узрокованих природним катастрофама;
 - е) доприносе за чланства Босне и Херцеговине у међународним организацијама према међународним уговорима.
- (7) Одредба става (5) овог члана се не примјењује:
 - а) у случају знатног погоршања економског раста током 24 мјесеца почев од првог дана календарског мјесеца након објаве годишњег смањења реалног бруто домаћег производа у задњем кварталу од најмање 2,5% или око 6% у последње три године од стране надлежног завода за статистику;
 - б) у случају природних непогода, техничко-технолошких несрећа, других несрећа дефинисаних Законом о заштити и спашавању људи и материјалних добара од природних и других несрећа или ванредног стања;
 - ц) у случају објаве ванредних мјера ради повећања способности сигурносних снага у случају погоршања сигурносне ситуације;
 - д) у периоду од 24 мјесеца почев од првог дана календарског мјесеца након што Федерално министарство финансија објави укупне потребне трошкове буџета Федерације повезане са санирањем посљедица природних непогода или несрећа те трошкова насталих имплементацијом међународних уговора и других међународних обавеза Федерације који прелазе 3% БДП-а.
- (8) Уколико јавни дуг Федерације достигне 58% БДП-а додатно повећање укупног јавног дуга Федерације могуће је само уз одобрење Парламента Федерације.

- (9) Уколико је гаранција Федерације, кантона, града или општине издата у складу са овим Законом или законом који је био на снази у вријеме издавања гаранције, задужење настало због плаћања такве гаранције није предмет ограничења задужења из овог члана.

Члан 74.

(Горња граница за издавање гаранција Федерације)

Укупна номинална вриједност неотплаћеног гарантованог дуга Федерације, кантона, градова и општина, искључујући неотплаћени гарантовани јавни дуг и индиректне гаранције кантона, градова и општина, не може бити већа од 15% БДП-а.

Члан 75.

(Горња граница укупног дуга и издавања гаранција кантона)

- (1) Укупан дуг кантона, укључујући и неотплаћени гарантовани дуг који није укључен у укупан дуг кантона може износити највише до износа просјечних редовних прихода буџета кантона остварених у посљедње три фискалне године.
- (2) Кантон се може задужити или издати гаранцију у оквирима укупних ограничења из става (1) овог члана уколико у вријеме одобрења задужења или издавања гаранције износ сервисирања дуга и потенцијалног дуга који доспијева у свакој наредној години, укључујући и сервисирање за предложено ново задужење или издавање гаранције не прелази 15% просјечних редовних прихода кантона остварених у посљедње три фискалне године.
- (3) У оквиру ограничења из става (2) овог члана износ сервисирања дуга који је алоциран или се алоцира на буџет кантона може износити највише до 10% просјечних редовних прихода кантона остварених у посљедње три фискалне године.
- (4) Уколико је гаранција издата у складу са овим Законом или законом који је био на снази у вријеме издавања гаранције, задужење настало због плаћања такве гаранције није предмет ограничења задужења из става (3) овог члана.
- (5) Уколико укупан дуг кантона и неотплаћени гарантовани дуг из става (1) овог члана достигне висину просјечних редовних прихода буџета кантона остварених у посљедње три фискалне године, додатно повећање укупног дуга кантона и издавање гаранција кантона могуће је само уз одобрење Парламента Федерације.

Члан 76.

(Горња граница укупног дуга и издавања гаранција града или општине)

- (1) Укупан дуг града и општине, укључујући и неотплаћени гарантовани дуг који није укључен у укупан дуг града може износити највише до двоструког износа просјечних редовних прихода буџета града односно општине остварених у посљедње три фискалне године.
- (2) Град и општина могу се задужити или издати гаранцију у оквирима укупних ограничења из става (1) овог члана уколико у вријеме одобрења задужења или издавања гаранције износ сервисирања дуга и потенцијалног дуга који доспијева у свакој наредној години, укључујући и сервисирање за предложено ново задужење или издавање гаранције не прелази 20% просјечних редовних прихода града односно општине остварених у посљедње три фискалне године.
- (3) У оквиру ограничења из става (2) овог члана износ сервисирања дуга који је алоциран или се алоцира на буџет града или општине може износити највише до 15% просјечних редовних прихода града, односно општине остварених у посљедње три фискалне године.
- (4) Уколико је гаранција издата у складу са овим Законом или законом који је био на снази у вријеме издавања гаранције, задужење настало због плаћања такве гаранције није предмет ограничења задужења из става (3) овог члана.

- (5) Уколико укупан дуг града или општине и неотплаћени гарантовани дуг из става (1) овог члана достигне висину двоструких просјечних редовних прихода буџета града односно општине остварених у посљедње три фискалне године, додатно повећање јавног дуга града или општине и издавање гаранција града или општине могуће је само уз одобрење Парламента Федерације.

Члан 77.
(Искључена ограничења)

Одредбе чл. 73. ст. (1) и (3) и 76. ст. (1) и (3) не односе се на задуживање алоцирано на кантон, град и општину:

- а) за инвестиције из области побољшања енергетске ефикасности,
- б) за предфинансирање пројекта који се финансирају или суфинансирају из средстава Европске уније до износа укупно прихватљивог трошка пројекта под условом да се примљена средства Европске уније користе за отплату дуга насталог за предфинансирање прихватљивих трошкова пројекта.

Одјељак Б. Границе изложености Федерације, кантона, града и општине

Члан 78.
(Границе изложености Федерације према кантону, граду и општини)

- (1) Појединачна изложеност Федерације по основу индиректног дуга и неотплаћеног гарантованог дуга према кантону не може бити већа од 50% у односу на просјечне редовне појединачне приходе кантона остварене у посљедње три фискалне године.
- (2) У оквиру ограничења из става (1) овог члана изложеност Федерације у односу на сервис индиректног дуга и неотплаћеног гарантованог дуга кантона који доспијева у свакој наредној години може износити највише до 10% просјечних редовних прихода кантона остварених у посљедње три фискалне године.
- (3) Појединачна изложеност Федерације по основу индиректног дуга и неотплаћеног гарантованог дуга према граду и општини не може бити већа од просјечних редовних појединачних прихода града и општине остварених у посљедње три фискалне године.
- (4) У оквиру ограничења из става (3) овог члана изложеност Федерације у односу на сервис индиректног дуга и неотплаћеног гарантованог дуга града и општине који доспијева у свакој наредној години може износити највише до 10% просјечних редовних прихода града и општине остварених у посљедње три фискалне године.

Члан 79.
(Границе изложености Федерације према једном сектору, правном лицу или групи повезаних лица)

- (1) Појединачна изложеност Федерације према једном правном лицу по основу индиректног дуга и неотплаћеног гарантованог дуга не може бити већа од 10% БДП-а.
- (2) Појединачна изложеност Федерације према једном сектору по основу индиректног дуга и неотплаћеног гарантованог дуга не може бити већа од 20% БДП-а.

Члан 80.
(Границе изложености кантона, града и општине према једном правном лицу)

- (1) Појединачна изложеност кантона по основу индиректног дуга и неотплаћеног гарантованог дуга према једном правном лицу не може бити већа од 30% у односу на просјечне редовне

појединачне приходе кантона остварене у посљедње три фискалне године.

- (2) Појединачна изложеност града и општине по основу индиректног дуга и неотплаћеног гарантованог дуга према једном правном лицу не може бити већа од 30% у односу на двоструке просјечне редовне појединачне приходе града и општине остварене у посљедње три фискалне године.

Одјељак Ц. Управљање дугом

Члан 81.

(Надлежност за управљање дугом)

- (1) Федерално министарство финансија управља дугом Федерације, надзире дуг и даје сагласност за нова задужења кантона, градова и општина, федералних ванбуџетских корисника и јавних предузећа из надлежности Федерације која су посљедње двије године узастопно исказала негативан финансијски резултат, те надзире дуг и задуживање осталих јавних предузећа из надлежности Федерације.
- (2) Министарство финансија кантона управља дугом кантона, надзире дуг и даје сагласност за нова задужења ванбуџетских корисника кантона и јавних предузећа из надлежности кантона која су посљедње двије године узастопно исказала негативан финансијски резултат, те надзире задуживање осталих јавних предузећа из надлежности кантона.
- (3) Служба за финансије града управља дугом града, надзире дуг и нова задужења ванбуџетских корисника града и јавних предузећа из надлежности града. Градоначелник даје сагласност за нова задужења ванбуџетских корисника града и јавних предузећа из надлежности града која су посљедње двије године узастопно исказала негативан финансијски резултат.
- (4) Одредбе става (3) овог члана на одговарајући начин примјењују општине.

Члан 82.

(Циљеви управљања дугом)

Циљеви управљања дугом су правовремено осигурање финансијских средстава за финансирање владиних потреба уз прихватљиве трошкове и ризике у средњем и дугом року, те развој и промоција домаћег тржишта дуга.

Члан 83.

(Стратегија управљања дугом)

- (1) Влада Федерације на приједлог Федералног министарства финансија усваја стратегију управљања дугом.
- (2) Стратегија управљања дугом је трогодишњи документ који се доставља Влади Федерације на усвајање заједно са Приједлогом Програма јавних инвестиција Федерације.
- (3) Израда стратегије управљања дугом заснива се на циљевима управљања дугом из члана 82. закона, а узима у обзир сљедеће факторе:
 - а) трошкове и ризике постојећег портфолија дуга,
 - б) макроекономске оквире,
 - ц) пројекције сервисирања дуга у наредном периоду,
 - д) очекиване потребе за задуживањем,
 - е) тржишне услове задуживања,
 - ф) друге факторе који могу бити релевантни за израду стратегије.
- (4) Стратегија управљања дугом садржи смјернице управљања дугом и ниво прихватљивости ризика портфолија дуга, планирања задужења и издавање гаранција, те друге активности које се односе на развој и промоцију домаћег тржишта дуга.

- (5) Након усвајања, стратегију управљања дугом Федерално министарство финансија дужно је објавити на својој интернет страници најкасније 5 дана након усвајања од стране Владе Федерације.
- (6) Све операције задуживања и управљања дугом заснивају се на усвојеној стратегији управљања дугом.

Члан 84. (Годишњи план задуживања)

- (1) Влада Федерације на приједлог Федералног министарства финансија усваја годишњи план задуживања у року од 60 дана од дана усвајања буџета за односну фискалну годину.
- (2) Израда годишњег плана задуживања заснива се на усвојеној стратегији управљања дугом, усвојеном буџету и прогнозама новчаних токова, а укључиват ће:
 - а) Планиране операције задуживања током године,
 - б) Инструменте задуживања,
 - ц) Остале релевантне информације.
- (3) Годишњи план задуживања се ревидира и усклађује по потреби.
- (4) Годишњи план задуживања објављује се на интернет страници Федералног министарства финансија, најкасније у року од 5 дана након усвајања.

Члан 85. (Годишњи извјештај о управљању дугом)

- (1) Федерално министарство финансија припрема годишњи извјештај о управљању дугом Федерације којим се презентују резултати и активности управљања дугом, гаранције и активности позајмљивања, и други финансијски аранжмани који су закључени током протекле фискалне године.
- (2) Извјештај из става (1) овог члана садржи сљедеће:
 - а) Информације о провођењу стратегије управљања дугом и образложења,
 - б) Информације о отплати дуга, плаћеним каматама и другим повезаним трошковима,
 - ц) Информације о свим недоспјелим кредитним обавезама,
 - д) Листу свих недоспјелих хартија од вриједности,
 - е) Информације о издатим гаранцијама, укључујући износе и кориснике ових гаранција, информације о дужницима и процјену фискалног ризика по издатим гаранцијама,
 - ф) Информације о свим одобреним кредитима и операцијама позајмљивања, укључујући информације о дужницима, неотплаћеним обавезама и процјени кредитног ризика по овим кредитима.
- (3) Извјештај из става (1) овог члана Федерално министарство финансија доставља Влади Федерације заједно са извјештајем о извршењу буџета за протеклу фискалну годину.
- (4) Након разматрања, извјештај из става (1) овог члана Влада Федерације доставља Парламенту Федерације, а Федерално министарство финансија дужно је исти објавити на својој интернет страници најкасније 5 дана након разматрања од стране Владе.

Члан 86. (Савјетодавна комисија за дуг)

- (1) Влада Федерације, на приједлог Федералног министарства финансија, рјешењем именује Савјетодавну комисију за дуг (у даљем тексту: Комисија).
- (2) Комисију чине предсједник и 6 чланова који се именују на период од 4 године.
- (3) Предсједник и чланови Комисије бирају се из реда сљедећих институција:
 - а) Федерално министарства финансија,

- б) кантонална министарства финансија,
- ц) градови и општине,
- д) економски факултети.

- (4) Рјешењем о именовању Комисије из става (1) овог члана утврђују се задаци и надлежности Комисије и друга питања од значаја за рад Комисије.
- (5) Комисија једном годишње подноси извјештај о раду Влади Федерације БиХ, а квартално Федералном министарству финансија.
- (6) Пословником о раду Комисије који доноси федерални министар финансија детаљније се уређују права и обавезе чланова Комисије, начин рада и одлучивања, те друга питања од значаја за њен рад.
- (7) Федерално министарство финансија пружа стручну и административно-техничку подршку Комисији.

Члан 87. (Екстерна ревизија)

- (1) Федерално министарство финансија је дужно најмање једном у пет година ангажовати екстерног ревизора с циљем провјере дјелотворности и ефикасности операција управљања дугом и дјелотворности система интерне контроле.
- (2) Правно лице које буде ангажовано као екстерни ревизор мора посједовати адекватна стручна знања и искуство на пословима екстерне евалуације, екстерне и интерне ревизије.

ПОГЛАВЉЕ VII. НАДЗОР

Члан 88. (Надзор)

- (1) Надзор над примјеном одредби овог закона врше Федерално министарство финансија и министарства финансија кантона, у оквирима надлежности утврђених овим законом.
- (2) Послове надзора из става (1) овог члана врше буџетски инспектори Федералног министарства финансија и министарстава финансија кантона, свако у оквиру своје надлежности.

ПОГЛАВЉЕ VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 89. (Прекршаји)

- (1) Новчаном казном у износу од 10.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај ванбуџетски корисник, јавно предузеће које је у посљедње двије године заредом остварило негативан финансијски резултат и правно лице које има неотплаћен дуг за који је издата гаранција Федерације, кантона, града и општине ако закључи уговор о кредиту, зајму и финансијском лизингу без претходне писане сагласности Федералног министарства финансија, министарства финансија кантона и градског односно општинског вијећа из члана 15., 16. и 17. закона.
- (2) За прекршај из става (1) овог члана новчаном казном у износу од 1.500 КМ до 3.000 КМ казниће се и одговорно лице ванбуџетског корисника, јавног предузећа и правног лица из става (1) овог члана.
- (3) Новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај јавно предузеће ако не изврши плаћање свог припадајућег дијела спољног дуга из члана 29. закона.

- (4) За прекршај из става (3) овог члана новчаном казном у износу од 1.500 КМ до 3.000 КМ казниће се и одговорно лице јавног предузећа.
- (5) Новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај ванбуџетски корисник, јавно предузеће, банка, микрокредитно друштво и привредно друштво у чије име се задужила Федерација, кантон, град и општина ако не поступи у складу са чланом 31. ст. (2), (3) и (4) закона.
- (6) За прекршај из става (5) овог члана новчаном казном у износу од 1.500 КМ до 3.000 КМ казниће се и одговорно лице ванбуџетског корисника, јавног предузећа, банке, микрокредитног друштва и привредног друштва.
- (7) Новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај ванбуџетски корисник, јавно предузеће, банка и привредно друштво ако не изврши обавезу из члана 55. став (4) закона.
- (8) За прекршај из става (7) овог члана новчаном казном у износу од 1.500 КМ до 3.000 КМ казниће се и одговорно лице ванбуџетског корисника, јавног предузећа, банке и привредног друштва.
- (9) Новчаном казном у износу од 10.000 КМ до 20.000 КМ казниће се за прекршај ванбуџетски корисник ако податке о свом дугу не достави надлежном органу у складу са прописом из члана 66. закона.
- (10) За прекршај из става (9) овог члана новчаном казном у износу од 1.500 КМ до 3.000 КМ казниће се и одговорно лице ванбуџетског корисника.
- (11) Новчаном казном у износу од 10.000 КМ до 20.000 КМ казниће се за прекршај јавна здравствена установа ако податке о свом дугу не достави надлежном органу у складу са чланом 67. закона.
- (12) За прекршај из става (11) овог члана новчаном казном у износу од 1.500 КМ до 3.000 КМ казниће се и одговорно лице јавне здравствене установе.
- (13) Новчаном казном у износу од 10.000 КМ до 20.000 КМ казниће се за прекршај јавно предузеће ако податке о свом дугу не достави надлежном министарству финансија у складу са прописом из члана 70. закона.
- (14) За прекршај из става (13) овог члана новчаном казном у износу од 1.500 КМ до 3.000 КМ казниће се и одговорно лице јавног предузећа.
- (15) Новчаном казном у износу од 10.000 КМ до 20.000 КМ казниће се за прекршај федерални министар финансија, министар финансија кантона, градоначелник односно начелник ако обавезе које чине унутрашњи и спољни дуг не отплаћују у складу са чланом 5. закона.

ПОГЛАВЉЕ IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 90.

(Рокови за доношење provedбених прописа)

- (1) Надлежни органи ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети прописе из чл. 15. став (5), 16. став (4), 17. став (4), 27. став (3), 44. став (1), 45. став (3), 46. став (1), 49., 51. став (1), 56. став (3), 59. став (5), 70., 72. и 86. став (1).
- (2) Федерално министарство финансија ће листе субјеката из чл. 15., 16. и 17. закона објавити у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.
- (3) Започети поступци задуживања и издавања гаранција који нису окончани до дана ступања на снагу овог закона наставиће се у складу са одредбама овог закона.

Члан 91.
(Рокови за усклађивање прописа)

- (1) У року од 180 дана од дана ступања на снагу овог закона ускладит ће се са одредбама овог закона други прописи који на другачији начин уређују питања која су предмет овог закона.
- (2) Ванбуџетски фонд, ванбуџетски корисник, јавна здравствена установа и јавно предузеће ускладиће своје интерне акте са одредбама овог закона, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 92.
(Третман коначне алокације спољног дуга)

- (1) Коначна алокација спољног државног дуга која је настала прије ступања на снагу Закона о задуживању, дугу и гаранцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 52/05), Закона о дугу, задуживању и гаранцијама у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 86/07, 24/09, 44/10 и 30/16) и овог закона важећа је и обавезујућа.
- (2) Коначна алокација спољног дуга Федерације, кантона, општине, града и јавног предузећа настала прије ступања на снагу овог закона важећа је и обавезујућа.

Члан 93.
(Престанак важења других прописа)

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о дугу, задуживању и гаранцијама у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 86/07, 24/09, 44/10 и 30/16).

Члан 94.
(Ступање на снагу)

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеним новинама Федерације БиХ“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О ДУГУ, ЗАДУЖИВАЊУ И ГАРАНЦИЈАМА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о дугу, задуживању и гаранцијама у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: закон) садржан је у одредбама члана III. 1. тачка ц), који је измијењен амандманима VIII, LXXXIX и CVI и члана IV. А. 20. (1) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине, према којима је у искључивој овласти Федерације Босне и Херцеговине доношење прописа о финансијама и финансијским институцијама Федерације БиХ и фискална политика Федерације, а Парламент Федерације Босне и Херцеговине је овлашћен за доношење закона о обављању функција федералне власти.

Влада Федерације БиХ је на својој 122. сједници, одржаној 10.10.2017. године утврдила Нацрт закона о дугу, задуживању и гаранцијама.

Дом народа Парламента Федерације БиХ на својој 18. ванредној сједници одржаној 19.04.2018. године усвојио је Нацрт закона о дугу, задуживању и гаранцијама у Федерацији Босне и Херцеговине.

Представнички дом Парламента Федерације БиХ на својој 5. редовној сједници одржаној 24.09.2019. године усвојио је Нацрт закона о дугу, задуживању и гаранцијама у Федерацији Босне и Херцеговине.

У складу са закључком Дома народа Парламента Федерације БиХ број: 02-02-1084 од 19.04.2018. године Федерално министарство финансија је 20.08.2018. године отворило и спровело јавну расправу за Нацрт закона о дугу, задуживању и гаранцијама у Федерацији Босне и Херцеговине.

Током provedбе јавне расправе одржане су писмене и усмене консултације након којих је сачињен Извјештај о јавној расправи који садржи институције и њихове коментаре, те образложење Федералног министарства о прихватању или неприхватању сугестија односно коментара.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ

II.1. Идентификација и дефиниција проблема

Разлози за доношење закона очитују су потреби Федерације Босне и Херцеговине да проведе планиране економске политике и реформе, како у погледу усклађивања нових фискалних правила за дуг, задуживање и гаранције са фискалним правилима Европске уније, тако и у погледу обухвата мјерења јавног дуга ће бити усклађен са статистичком методологијом Европске уније. Провођење економских политика подразумијева постизање три основна циља, од којих је један осигурање континуираног одржавања јавног дуга у односу на БДП у оквиру критерија из Мастрихта.

У намјери достизања наведеног циља Федерално министарство финансија – Федерално министарство финансија (у даљем тексту: Федерално министарство финансија), уз подршку Свјетске банке и Међународног монетарног фонда, предузима активности на унапређењу управљања дугом. Стога је, на захтјев Федералног министарства финансија, одјел Свјетске банке који се бави проценом перформанси за управљање дугом, примјеном DeMPA¹ инструмената, у марту 2013. године провео процјену учинка управљања дугом у Федерацији Босне и Херцеговине.

Циљ оцјене је био да се, анализом елемената од изузетног значаја за постизање здраве праксе управљања дугом, измјери учинак управљања дугом Владе Федерације Босне и Херцеговине.

¹ DeMPA је методологија за оцјењивање учинка управљања јавним дугом помоћу свеобухватног скупа индикатора који покривају цијели спектар функција владе везаних за управљање дугом.

На основу индикатора учинка за сваку од оцијењене 33 димензије активности на управљању дугом на нивоу Федерације БиХ, који прописују минимални ниво који треба да буде досегнут у свим условима, сачињене су оцјене, односно додијељен је одговарајући скор. Методологија за одређивање скорa предвиђа оцјењивање сваке димензије и додјелу скорa² А, Б или Ц, у зависности од наведених критеријума.

На основу извршене процјене, заснован на налазима оцјене, сачињен је извјештај, према коме су идентификоване активности које захтијевају провођење корективних мјера, те је предложен Реформски план којим су утврђене активности, индикативни рокови и очекивани резултати за сваку од активности, а све с циљем унапређења управљања јавним дугом.

II.2. Циљеви који се намјеравају постићи доношењем закона:

У складу са наведеним Реформским планом за управљање дугом и активностима дефинисаним тим планом које проводи Федерално министарство финансија, те са Писмом намјере, којим се Влада Федерације Босне и Херцеговине такође обавезала да ће у парламентарну процедуру упутити текст новог закона, приступило се доношењу новог закона, а с циљем увођења нових фискалних правила и јачања контроле над задуживањем нижих нивоа власти у складу са принципима добре праксе.

II.3. Материја која се намјерава обухватити законом:

Како би се створили предуслови за управљање јавним дугом и достигли минимални захтјеви који одражавају принципе добре праксе, овим законом се стварају претпоставке за јачу контролу над задуживањем, како Федерације тако и нижих нивоа власти.

- Утврђују се циљеви задуживања и прописује обавеза да Влада Федерације БиХ доноси Стратегију управљања дугом која је заснована на циљевима утврђеним законом.
 - Доношење стратегије временски је усклађено са усвајањем Програма јавних инвестиција, Федерације БиХ и све операције задуживања заснивају се на усвојеној Стратегији.
- Прописује се обавеза Владе Федерације да усваја Годишњи план задуживања.
 - У року од 30 дана од дана усвајања буџета за наредну годину.
 - Заснива се на усвојеној стратегији управљања дугом, усвојеном буџету и прогнозама новчаних токова.
 - Објављује се на интернет страници Федералног министарства финансија.
- Унапређују се процеси управљања ризицима, ревидирају се постојећи лимити задужености и изложености на нивоу Федерације, кантона, градова и општина и утврђују нове горње границе јавног дуга и гаранција.
 - Утврђују се нови лимити сервисирања дуга кантона, градова и општина у односу на редовне приходе.
 - Утврђују се границе изложености и то: Федерације према кантону, граду и општини, Федерације према једном сектору, правном лицу или групи повезаних лица, те границе изложености кантона, града и општине према једном правном лицу.
 - Законом се прописују институције и правна лица која не могу створити унутрашње задужење без претходног одобрења Федералног министарства финансија, кантоналног министарства финансија, односно градоначелника или начелника општине.
 - Утврђују се прагови задужености у односу на ГДП након којих се, у прописаним роковима, доносе одговарајуће корективне мјере у циљу стабилизовања и ограничавања раста јавног дуга. Такође се прописује обавеза смањења текућих расхода у случају да општи дуг Федерације досегне 55% ГДП.
 - Уводи се годишње ограничење новог задуживања Федерације, кантона, града, општине, ванбуџетског корисника, а јавним здравственим установама се изричито

² Скор А одражава здраве праксе за ту конкретну димензију индикатора. Скор Б се налази између минималних захтјева и здраве праксе за тај аспект. Минимални захтјев представља неопходан услов за дјелотворан утицај у оквиру конкретне димензије која се мјери. Скор Д, који указује на то да минимални захтјев није испуњен и представља сигнал озбиљног недостатка у учинку, који у нормалним условима захтјева спровођење приоритетних корективних мјера односно указује на подручје које се сматра приоритетним за реформу или изградњу капацитета.

забрањује ново задуживање.

- Уређује се процедура у процесима задуживања.
 - Дефинишу се процедуре за задуживање и јасније утврђују одговорности.
 - Уводи се претходна сагласност за задуживање коју дају Федерално министарство финансија, кантонална министарства финансија, градоначелник, односно начелник (Претходна сагласност Федералног министарства финансија издаје се за задуживање кантона, градова и општина, федералних ванбуџетских корисника, федералних јавних предузећа која су у последње двије године заредом остварила негативан финансијски резултат и правних лица која имају неотплаћен дуг за који је издата гаранција Федерације).
 - Даје се овлашћење Федералном министарству финансија, министарству финансија кантона, градоначелнику, односно начелнику да прописом уреди поступак за издавање претходне сагласности.
 - Уводи се обавеза објављивања листе ванбуџетских корисника и јавних предузећа.
 - Посебно се уређује поступак директног спољног задуживања.
- Уређује се процедура за одобравање и издавање гаранција укључујући оцјену кредитног ризика са смјерницама на који начин оцјену провести.
 - Уводи се административна накнада за подношење захтјева за издавање гаранције.
 - Подношење захтјева за гаранцију се врши на прописаном обрасцу.
 - Прописује се обавеза процјене ризика тражиоца гаранције: даје се овлашћење Федералном министарству финансија да пропише критеријуме, методологију и процедуру у поступку доношења одлуке о издавању гаранције, те процедуру која се односи на алоцирање пословних процеса у вези са процјеном ризика.
 - Стварају се претпоставке за ангажман професионалног спољног савјетника у поступку утврђивања ризика.
- Прописује се обавеза успоставе Гарантног фонда на нивоу Федерације, кантона, града и општине.
 - Гарантни фонд се успоставља као подрачун у оквиру Јединственог рачуна Трезора Федерације и намијењен је искључиво за плаћање по активираним гаранцијама.
 - Прописује се обавеза планирања финансирања и одржавања Гарантног фонда (уплатама административних такси, провизија и премија ризика, намјенских новчаних депозита, прихода од инвестирања на отвореном тржишту, средстава из буџета Федерације, средстава проистеклих из наплаћених потраживања по основу активираних гаранција).
 - Даје се овлашћење Влади да донесе пропис којим се утврђује успостављање, начин финансирања и управљања Гарантним фондом.
 - Даје се овлашћење Влади да пропише износ и начин наплате административне таксе, начин обрачуна и наплате провизије и премије ризика, динамику пуњења Гарантног фонда, те минимални ниво покривености гарантованог, а неотплаћеног дуга.
 - Утврђује се обавеза наплате потраживања након извршеног плаћања на основу издатих гаранција, те мјере које се могу користити у том поступку.
- Уређује се располагање кредитним средствима.
 - Овлашћава се Федерално министарство финансија да отвори намјенске пројектне рачуне за депоновање кредитних средстава одобрених Федерацији, а начин и поступак коришћења средстава, у сврху за коју су одобрена, прописује Влада Федерације.
- Утврђује се обавеза планирања средстава за сервисирање дуга и мјере у случају кашњења сервисирања.
 - Обавезно је планирање у буџету Федерације, кантона, града и општине средстава потребних за сервисирање дуга према динамици доспијећа.
 - Прецизирани су поступци и додатне мјере у случају кашњења у сервисирању индиректног дуга, те резервне мјере у случају кашњења сервисирања дуга кантона, града и општине према другим повјериоцима.

- Утврђује се обавеза Федерације, кантона града и општине да успоставе и воде евиденцију о дугу и гаранцијама из своје надлежности.
 - Федерално министарство финансија успоставља и води евиденцију о јавном дугу Федерације и гаранцијама које је издала Федерација, о дугу јавних предузећа из надлежности Федерације, о јавном дугу и гаранцијама кантона, градова и општине.
 - Утврђује се јединствен садржај евиденција, начин вођења, поступак достављања и евидентирања у складу са прописом који доји доноси Федерални министар финансија
 - Прописују се обвезници достављања података о дугу и гаранцијама и обвезници извјештавања.
 - Прописује се обавеза евидентирања дуга и извјештавања за дуг и гаранције за све домаће и екстерне субјекте чији дугови у складу са методологијом Европске уније улазе у обухват јавног дуга.
- Утврђује се обавеза континуираног извјештавања о дугу и о активностима управљања дугом у циљу повећања транспарентности и боље информисаности јавности о свим дужничким трансакцијама и издавању гаранција.
 - Прописује се обавеза Федерације, кантона, града и општине да сачињавају и објављују кварталне извјештаје о дугу и годишње извјештаје о управљању дугом.
 - Прописује се обавеза објављивања извјештаја на интернету.
 - Федерални министар финансија ће донијети пропис којим се утврђује минималан садржај, начин и рокови достављања извјештаја и објављивања информација о дугу и гаранцијама јавног сектора с циљем постизања квалитета и правовремености објављивања статистичких и других података.
- Прописује се обавеза провођења екстерне ревизије у погледу дјелотворности и ефикасности операција управљања дугом (непостојање екстерне ревизије учинка операција управљања дугом сигнал је озбиљног недостатка у учинку и указује на подручје које се сматра приоритетним за реформу или изградњу капацитета управљања дугом).
 - Утврђује се обавеза Федералном министарству финансија да најмање једном у пет година ангажује екстерног ревизора с циљем провјере дјелотворности и ефикасности операција управљања дугом и дјелотворности система интерне контроле.

II.4. Учешће јавности у изради закона

У поступку израде закона учествовали су и међународни консултанци ангажовани кроз мисију техничке помоћи у оквиру пројекта „Правна и оперативна помоћ за побољшање у правном и регулаторном оквиру за управљање дугом и јавним инвестицијама у Федерацији Босне и Херцеговине“. Приликом формулисања одредби предложеног закона коришћена је домаћа регулатива и најбоље праксе упоредивих земаља Европске уније и других одабраних земаља.

У циљу активног учешћа у припреми закона, радна верзија истог достављена је свим релевантним институцијама у Босни и Херцеговини (Министарство финансија и трезора, Централна банка БиХ, Удружење банака БиХ, федерална министарства, кантони, градови, општине, Уред за ревизију институција ФБиХ, ванбуџетски фондови, јавна предузећа) као и међународним финансијским институцијама (Свјетска банка, ММФ, EBRD) на очитовање. Федерално министарство финансија је достављене коментаре, приједлоге и сугестије размотрило, прихваћене су постале саставни дио текста закона, а неки од прихватљивих приједлога ће бити уграђени у подзаконске акте.

III. УСКЛАЂЕНОСТ С ЕВРОПСКИМ ДИРЕКТИВАМА

Нацрт Закона о дугу, задуживању и гаранцијама у Федерацији Босне и Херцеговине усклађен је са европским законодавством и то:

- Директива Савјета 2011/85/EУ од 08. новембра 2011. године о захтјевима за буџетске оквире држава чланица, (последња пречишћена верзија од 30.04.2024. године).

IV. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Закон је подијељен у девет поглавља:

Поглавље I. (Опште одредбе) утврђује предмет закона и дефинише појмове.

Чланом 1. утврђује се предмет закона и то: услови, начин и поступак задуживања, издавање гаранција, осигурање средстава за сервисирање дуга, вођење евиденција и извјештавање о дугу и гаранцијама, а односи се како на Федерацију БиХ, тако и на кантоне, градове, општине. Дјелимично се преузима Директива Савјета у вези са захтјевом за буџетске оквире држава чланица ЕУ.

Чланом 2. дефинишу се појмови који се користе у овом Закону.

Поглавље II. (Дуг и задуживање) дефинише статус, категорије и инструменте осигурања, начин задуживања, овлашћења у поступку задуживања, годишња ограничења новог задуживања, обавезу прибављања претходног одобрења за задуживање и издавање гаранција, сврху и поступак новог како унутрашњег, тако и спољног задуживања, те располагање кредитним средствима и њихово инвестирање.

Члан 3. утврђује дуг као апсолутну и безусловну обавезу Федерације, кантона, града, општине, ванбуџетског корисника, јавног предузећа, а у складу са условима из уговора.

Чланом 4. ближе се одређује државни дуг.

Члан 5. прописује да све обавезе из основа унутрашњег и спољног дуга имају исти статус, а отплата главнице, камате накнада и осталих обавеза на тај дуг су приоритетна обавеза Федерације, кантона, градова и општина.

Члан 6. утврђује инструменте којима се може додатно осигурати дуг Федерације, односно дуг кантона, града и општине, те да се овлашћење за давање инструмената осигурања утврђује одлуком о задужењу, која се доноси за свако задужење.

Чланом 7. се прописује ништавост дуга и инструмента осигурања у случају да задужење или издавање инструмента осигурања, настало након ступања на снагу овог закона, није у складу са одредбама овог закона.

Члановима 8. до 14. (Одјељак Б.) уређује се начин задуживања, овлашћења за провођење процедура за задуживање, издавање хартија од вриједности и гаранција, те годишња ограничења новог задуживања за Федерацију, градове, општине, ванбуџетске кориснике и јавна предузећа.

Федерација, кантон, град општина, ванбуџетски корисник и јавно предузеће могу се задуживати краткорочно и дугорочно, узимањем кредита, зајмова, финансијског лизинга и издавањем хартија од вриједности у земљи и иностранству, у домаћој и страниј валути.

С обзиром да је овим законом прописано да се краткорочни дуг настао ради финансирања буџетског дефицита произашлог из готовинског тока мора отплатити у фискалној години у којој је задужење и настало, као и да у било ком временском периоду током те фискалне године не смије прећи 15% редовних прихода буџета остварених у претходној фискалној години, потребно је одредбу члана 69. важећег Закона о буџетима у Федерацији БиХ („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 102/13; 9/14; 13/14; 8/15; 91/15; 102/15, 104/16, 25а/22 и 17/25) усагласити са овим законом.

Годишњи износи и сврха новог задужења ванбуџетског корисника одређује се финансијским планом ванбуџетског корисника, а укупна висина задужења исказана у финансијским плановима свих ванбуџетских корисника у Закону о извршењу буџета.

Чланом 14. прописана су ограничења за задуживање ванбуџетског фонда и јавне здравствене установе.

Чланови 15. до 17. (Одјељак Ц.) односе се на претходну сагласност за задуживање и издавање гаранције.

Члан 15. прописује ко и у којим случајевима се не може задужити или издати гаранцију без претходне сагласности Федералног министарства финансија, прописује обавезу утврђивања и објављивања листа федералних ванбуџетских корисника, федералних јавних предузећа која су у посљедње двије године заредом оствариле негативан финансијски резултат, те правних лица која имају неотплаћен дуг за који је издата гаранција Федерације. Овим чланом се утврђује обавеза Федералног министарства финансија да донесе прописе којима ће се ближе уредити поступак за издавање претходне сагласности.

Чланови 16. и 17. прописују ко и у којим случајевима се не може задужити без претходне сагласности министарства финансија кантона, градског односно општинског вијећа, те обавеза објављивања и ажурирања листе јавних предузећа која су у посљедње двије године заредом остварила негативан финансијски резултат, те правних лица на нивоу Федерације, кантона, града, односно општине која имају неотплаћен дуг за који је издата гаранција. Овим члановима је прописана и обавеза доношења прописа којима се уређује поступак за издавање претходне сагласности министарства финансија кантона, градског односно општинског вијећа, образац и потребна документација.

Члановима 18. до 22. (Одјељак Д.) регулишу се сврха и поступак унутрашњег задуживања.

Федерацији, кантону, граду и општини дозвољено је унутрашње задуживање (**члан 18.**) за финансирање буџетског дефицита и буџетског дефицита произашлог из готовинског тока, развојних пројеката и капиталних инвестиција одобрених програмом јавних инвестиција, као и посебних програма одобрених од стране надлежног законодавног или представничког тијела, за финансирање успостављања и одржавања резерви ликвидности, за сервисирање дуга, укључујући и повезане трошкове, плаћање активираних гаранција, за пријевремену отплату дуга или откуп издатих дужничких хартија од вриједности, те за реструктурирање недоспјелог дуга.

Поступак унутрашњег задуживања Федерације, кантона, градова и општина прописује **члан 19.**

Чланом 20. утврђује се поступак унутрашњег задуживања Федерације у виду хартија од вриједности Босне и Херцеговине.

Члан 21. прописује да се поступак унутрашњег задуживања Федерације, кантона, градова и општина емисијом хартија од вриједности проводи у складу са прописима који уређују тржиште хартија од вриједности у Федерацији, како и са прописом донесеним на основу овог закона.

Члан 22. прописује да се поступак унутрашњег задуживања ванбуџетског корисника и јавног предузећа проводи у складу са прописима који уређују њихово пословање само у сврхе из члана 18. и провођењем поступка задуживања из члана 22.

Члановима 23. до 26. (Одјељак Е.) уређује се сврха и поступак спољног задуживања. Спољно задуживање Федерације, кантона, града и општине је могуће за финансирање буџетског дефицита, развојних пројеката и капиталних инвестиција одобрених програмом јавних инвестиција, као и посебних програма одобрених од стране надлежног законодавног или представничког тијела, за финансирање успостављања и одржавања резерви ликвидности, за сервисирања дуга, укључујући и повезане трошкове, плаћање активираних гаранција, за пријевремену отплату дуга или откуп издатих дужничких хартија од вриједности, те за реструктурирање недоспјелог дуга Федерације, док је спољно задуживање ванбуџетског корисника и јавног предузећа дозвољено само у сврхе допуштене прописима који уређују њихово пословање.

Чланом 23. дефинише се сврха спољног задуживања.

Проведба и поступак спољног задуживања Федерације, кантона, градова, општина, ванбуџетских корисника и јавних предузећа уређују се **члановима 24., 25. и 26.**

Чланом 27. Федерално министарство финансија је овлашћено да, у складу са уговором о кредиту и прописима Босне и Херцеговине, отвори намјенске пројектне рачуне за депоновање кредитних средстава одобрених Федерацији, а начин и поступак коришћења средстава ће прописати Влада Федерације. Одобрена кредитна средства се могу користити у сврху за коју су

одобрена, а кредитним средствима у случају директног спољног дуга кантона, града, општине, ванбуџетског корисника и јавног предузећа, располаже се на начин и под условима утврђеним уговором о кредиту.

Федерално министарство финансија је овлашћено да средства одобрених кредита у периоду до њиховог улагања у намјене за које је одобрен кредит инвестира у сврхе прописане законом који уређује инвестирање јавних средстава, а на тај начин остварене камате представљају приход буџета Федерације (члан 28.).

Поглавље III. (Сервисирање дуга) односи се на обавезу планирања средстава за сервисирање дуга, мјере у случају кашњења сервисирања дуга и сарадњу са Централном банком БиХ.

Чланом 29. прописана је алокација спољног државног дуга, а **чланом 30.** утврђена је обавеза Федерације, кантона, градова и општина да у својим буџетима планирају средстава за сервисирање дуга у складу са динамиком доспијећа обавеза. Обавеза сервисирања дуга представља приоритетну обавезу Федерације, кантона, града и општине у односу на све друге расходе и издатке.

Чланом 31. прописане су мјере које се предузимају у случају да крајњи дужник у чије име се Федерација задужила касни са измирењем својих обавеза, односно доспјелог износа по основу индиректног дуга Федерације. Те мјере укључују:

- обавезу дужника да о немогућности плаћања своје обавезе или могућем кашњењу у прописаном року обавијести Федерално министарство финансија, те да за исто наведе образложење и рок у коме ће обавеза бити измирена,
- могућност да Федерално министарство финансија, на захтјев дужника, у случају изузетног погоршања финансијског стања дужника, одобри репрограм доспјелих обавеза или главница кредита које доспијевају у наредне двије године, с тим да рок отплате репрограмираних обавеза не може бити дужи од седам година, а период одгоде двије године. Овим чланом се утврђује обавеза плаћања камате на репрограмиране кредитне обавезе по стопи која је једнака каматној стопи оствареној на посљедњој аукцији обвезница Федерације чија је рочност еквивалентна року отплате репрограмираних обавеза,
- обавезу дужника да у случају кашњења или необавјештавања Федералног министарства финансија или неизмирења своје уговорне обавезе на дан доспијећа обрачуна и плати законску затезну камату на закашњели износ од дана доспијећа до дана стварног плаћања, без потребе обавјештења од стране Федералног министарства финансија о таквој обавези.

Чланом 32. утврђене су додатне мјере у случају да кантон, град или општина касне дуже од 60 дана у измирењу обавеза по основу индиректног дуга Федерације (привремена обустава трансфера из буџета Федерације, запљена и задржавање дијела прихода са Посебног рачуна за распојелу прихода од индиректних пореза са Јединственог рачуна, активирање других инструмената осигурања наплате, привремена обустава издавања гаранција и стварања индиректног дуга за конкретног дужника, обустава издавања претходне сагласности Федералног министарства финансија из члана 15. овог закона. Овим чланом се утврђују и мјере које ће предузети Федерално министарство финансија у случају да обавезе по основу индиректног дуга Федерације не измирују ванбуџетски корисници и јавна предузећа.

Чланом 33. утврђене су резервне мјере у случају да кантон, град или општина касне у измирењу обавеза према другим повјериоцима, односно у дугу који не представља индиректни дуг Федерације.

Члан 34. прописује одговарајућу примјену одредби чланова 32. и 33. овог закона, односно предузимање додатних и резервних мјера од стране кантона, градова и општина.

Чланом 35. даје се овлашћење Федералном министарству финансија за отварање рачуна/подрачуна у Централној банци БиХ за сервисирање спољног дуга и плаћање директних спољних гаранција Федерације, а **чланом 36.** се Федерално министарство финансија овлашћава да закључи агентски уговор са Централном банком у сврху сервисирања директног спољног дуга Федерације.

Чланом 37. прописује се примјена одредби чл. 35. и 36. овог закона на кантоне, градове и општине.

Поглавље IV. (Гаранције) односи се на издаваоце и тражиоце гаранција, намјену гаранција, ограничења за издавање гаранција, прописује процедуре за издавање гаранција, обавезу Федерације, кантона, градова и општина да успоставе Гарантни фонд, обавезу праћења гаранција и плаћања по основу гаранција Федерације, кантона, градова и општина, те наплату потраживања по основу издатих гаранција Федерације, кантона, градова и општина и престанак гаранција.

Члан 38. прописује да се гаранције Федерације, кантона, града или општине могу издати само у складу са условима дефинисаним овим законом, утврђује када се гаранција претвара у дуг, те јасно прописује да Федерација, кантон, град и општина неће бити одговорни за било каква пријевремена плаћања, изузев ако су их прихватили у складу са условима гаранције, те да отплату неизмиреног гарантованог дуга могу вршити искључиво у складу са планом отплате кредита.

Чланом 39. дефинише се издавалац гаранције и тражилац гаранције, те ко, у које сврхе и коме може издавати гаранције водећи рачуна о сврси дефинисаној чланом 41. овог закона.

Члан 40. прописује за коју намјену Федерација, кантон, град и општина могу издавати директне и индиректне гаранције, те у чију корист може бити издата индиректна гаранција.

Чланом 41. утврђује се у коју сврху могу бити издате гаранције, уз ограничење према коме Федерација, кантон, град и општина не могу издавати гаранције којима би се гарантовао нови дуг намијењен за рефинансирање и репрограмирање постојећег дуга код истог повјериоца.

Чланом 42. се рочност гаранција везује за трајање преузете финансијске обавезе за коју се издаје гаранција, те за амортизацију капиталне инвестиције на коју се односи гаранција.

Члановима 43. и 44. прописује се начин подношења захтјева за издавање гаранције и образац захтјева, те даје овлашћење федералном министру финансија да пропише поступак издавања гаранција, форму обрасца за издавање гаранције, документацију која треба бити достављена уз захтјев за издавање гаранције, критеријуме подобности тражиоца гаранције, документацију коју је потребно доставити Влади Федерације, влади кантона, градоначелнику, односно начелнику уз нацрт одлуке о издавању гаранције, препоручени елементи споразума или изјаве о гаранцији, начин обрачуна и наплате премије и провизије за гаранцију и временски рок у ком је тражилац гаранције обавезан извршити плаћање премије и провизије. Овим члановима се такође даје овлашћење кантонима, градовима и општинама да пропишу поступак и друге елементе од значаја за издавање гаранција кантона, града, односно општине.

Члан 45. утврђује поступак доношења одлуке о издавању гаранције Федерације, кантона, града, односно општине. Овом одредбом је прописано да Федерално министарство финансија има обавезу утврдити ниво ризика којем се Федерација излаже уколико се гаранција одобри, а све у складу са критеријумима, методологијом и процедуром за процјену ризика које прописује Федерално министарство финансија, водећи притом рачуна о државној помоћи. Приликом утврђивања ризика, Федерално министарство финансија може затражити екстерно експертно мишљење. Овим чланом се утврђују и рокови у којима Федерално министарство финансија Влади доставља информацију о траженој гаранцији. Поступак доношења одлуке о издавању гаранције на начин прописан овим чланом, у складу са властитим критеријумима, методологијом и процедуром за процјену ризика, проводи се у кантону, граду и општини.

Процедуре праћења процеса издавања гаранција Федерације утврђују се прописом који доноси Федерално министарство финансија (**члан 46**). Кантони, градови и општине дужни су донијети пропис којим се утврђују процедуре праћења издавања гаранција кантона, града, односно општине, у складу са овим законом.

Члан 47. утврђује услове који морају бити испуњени прије потписивања уговора о издавању гаранције, а **члан 48.** прописује издавање и ступање на снагу гаранција.

Чланом 49. прописује се примјена одредби чл. 45. до 48. овог закона на кантоне, градове и општине.

Чланом 50. прописује се обавеза успоставе Гарантног фонда у Федерацији, кантону, граду и општини, као посебног буџетског фонда са подрачуном у оквиру Јединственог рачуна Трезора намијењеног за плаћање по активираним гаранцијама и уређује се његов статус. Такође се утврђује обавеза планирања финансирања и одржавања Гарантног фонда те прорачуном обавезно планирање средстава Гарантног фонда до висине укупних потенцијалних обавеза које доспијевају у тој години.

Чланом 51. даје се овлашћење Влади Федерације да донесе пропис којим се утврђује успостављање, начин финансирања и управљања Гарантним фондом Федерације, износ и начин наплате административне таксе, начин обрачуна и наплате провизије и премије ризика, динамика његовог пуњења, те минимални ниво покривености гарантованог, а неотплаћеног дуга, док се укупна вриједност и структура фонда утврђују Законом о извршењу буџета. Гарантни фонд Федерације би био успостављен као посебан буџетски фонд са подрачуном у оквиру Јединственог рачуна Трезора Буџета Федерације и био би намијењен за плаћање по активираним гаранцијама које је издала Федерација. Планирање финансирања и одржавања Фонда би било у надлежности Владе Федерације. Средства Фонда би се акумулирала уплатама провизија и премија ризика, намјенских новчаних депозита, административних такси прихода од инвестирања расположивих средстава Фонда на отвореном тржишту, средстава из буџета Федерације, средстава проистеклих из наплаћених потраживања по основу активираних гаранција Федерације, те осталим уплатама ако је то потребно. Укупна вриједност и структура Фонда требала би се утврђивати Законом о извршењу буџета Федерације, с тим да би акумулирање средстава вршило према прописаној динамици с циљем достизања минималног износа у фонду.

Успостава и управљање Гарантним фондом кантона, града и општине утврђују се посебним прописом кантона, града, односно општине, а његова вриједност и структура утврђују се законом о извршењу буџета кантона, односно одлуком о извршењу буџета града и општине.

Приликом подношења захтјева за издавање гаранције, као бесповратна накнада за фиксне и варијабилне административне трошкове у процесуирању захтјева, наплаћује се и уплаћује у Гарантни фонд административна такса (**члан 52.**), у износу који се утврђује прописом Владе Федерације, односно прописом који доноси кантон, град и општина. У корист Гарантног фонда уплаћују се и провизија и премија ризика. Бесповратна провизија се обрачунава у проценту на износ гаранције и наплаћује се прије издавања гаранције. Премија ризика је пропорционална нивоу ризика и исказује се у проценту од износа дуга на који се издаје гаранција. Проценат премије ризика се утврђује једнократно приликом одобравања издавања гаранције, а премија ризика се утврђује и наплаћује годишње, примјеном утврђеног процента на остатак дуга који гаранција покрива. Прописом који доноси Влада Федерације утврдила би се провизија у одређеном процентуалном износу у односу на износ гаранције. Истим прописом би се прописао и проценат премије ризика, уредио начин наплате, те процјена адекватности премије ризика.

Расположива средства Гарантног фонда могу се инвестирати у складу са прописима о инвестирању јавних средстава и прописом Владе Федерације, односно прописом кантона, града и општине (**члан 53.**)

Чланом 54. утврђена је идентична обавеза примјене чл. 50. до 53. овог закона за кантоне, градове и општине.

Члан 55. прописује обавезу за Федерално министарство финансија да прати и анализира портфолио издатих гаранција Федерације, те да има право вршити ad-hoc ревизију или преглед, при чему се тражилац гаранције, односно дужник обавезује ставити на располагање све тражене информације и документацију. Федерално министарство финансија обавља и годишњи преглед свих издатих гаранција Федерације (**члан 56.**). Идентичну обавезу праћења, анализе издатих гаранција кантона, градова, односно општина имају кантони, градови и општине.

Чланом 57. уређује се плаћање на основу гаранција Федерације, а **чланом 58.** утврђена је идентична обавеза за кантоне, градове и општине да прате гаранције кантона, градова, односно општина.

Члановима 59. до 62. регулише се поступак наплате потраживања на основу издатих гаранција Федерације, кантона, градова и општина.

Чланом 59. уређује се регресно право и наплата потраживања у циљу поврата свих износа плаћених по основу издатих гаранција. Даје се овлашћење Федералном министарству финансија, кантону, граду, односно општини да посебним прописом утврђују поступак наплате потраживања по основу издатих гаранција, те даје овлашћење за провођење процеса наплате потраживања у склопу којег је и овлашћење за обрачун и наплату затезне камате на све износе плаћене повјериоцу по основу издате гаранције.

Чланом 60. прописане су мјере које се могу користити у поступку наплате потраживања на основу издатих гаранција (реструктурирање задужења; активирање мјеница дужника; активирање додатних колатерала, запљена јавних средстава дужника), те дата могућност да се у процесу наплате потраживања ангажује екстерно лице одговарајуће стручности, квалификација и искуства у циљу доприноса ефикасности процеса.

Члан 61. уређује пренос потраживања и прописује да се у случају спорова у вези са гаранцијама које се односе на ино кредите примјењује домаће законодавство.

Чланом 62. утврђена је идентична обавеза примјене члана 59. до 61. овог закона за кантоне, градове и општине

Чланом 63. прописано је да гаранција престаје када дужник отплати зајам на који се односи гаранција, по истеку рока гаранције и кад су извршене уплате у складу са условима из гаранције, уређује да престанак гаранције Федерације констатује и евидентира Федерално министарство финансија, те обавезује кантоне, градове и општине на исто.

Поглављем V. (Евиденције и извјештавање) прописује се обавеза успостављања и вођења евиденције о дугу и гаранцијама и прописују обвезници достављања података.

Обавеза Федерације, кантона, града и општине да успоставе и воде евиденције о дугу и гаранцијама из њихове надлежности прописана је **чланом 64.**, а садржај евиденција, уређење начина вођења евиденција, поступак и рокови достављања и евидентирања података о дугу и гаранцијама, као и друге елементе од значаја за извјештавање о дугу и гаранцијама, у складу са овим законом, уредиће се прописом који доноси Федерални министар финансија (**члан 70.**).

Чланом 65. утврђена је обавеза кантона, градова и општина да Федерално министарство финансија информишу и достављају му податке о свом дугу, као и о укупном дугу јавних предузећа из њихове надлежности.

Федералном министарству финансија податке достављају (**чл. 66., 67., и 68.**) ванбуџетски корисници Федерације, кантона, града, односно општине, јавне здравствене установе и јавна предузећа из надлежности Федерације.

Чланом 66. прописано је да ванбуџетски корисници кантона, града, односно општине, податке о свом дугу достављају истовремено и кантоналном министарству финансија, односно служби за финансије града, односно општине.

Чланом 69. обавезује се Федерално министарство финансија да о дугу и гаранцијама у Федерацији извјештава надлежне институције Босне и Херцеговине.

Чланом 70. даје се овлашћење министру финансија да донесе правилник којим се утврђује садржај евиденција из члана 64. закона, уређује начин извјештавања, поступак и рокове достављања података о дугу и гаранцијама из члана 65, 66 и 67. закона, те друге елементе од значаја за извјештавање и управљање дугом. Обавеза извјештавања и објављивања информација о дугу и гаранцијама, односно обавеза Федералног и кантоналних министарстава

финансија, те градова и општина да сачињавају и објављују кварталне извјештаје о дугу и гаранцијама, као и годишње извјештаје о управљању дугом утврђена је **чланом 71.**, док се **чланом 72.** даје овлашћење Федералном министарству финансија за доношење прописа којим ће се утврдити минималан садржај, начин и рокови достављања извјештаја и објављивања информација о дугу и гаранцијама јавног сектора у Федерацији.

Поглавље VI. (Горње границе и управљање дугом) уређује горње границе јавног дуга и гаранција, границе изложености Федерације, кантона, града и општине по основу индиректног и неотплаћеног гарантованог дуга и управљање дугом.

Члановима 73. и 74. утврђују се горње границе јавног дуга и гаранција, те мјере за стабилизацију укупног јавног дуга.

Границе укупног јавног дуга Федерације (**члан 73.**):

- до 60% БДП-а Федерације,
- ако достигне 50% БДП – Федерално министарство финансија информише Владу Федерације и предлаже мјере за оптимизацију управљања јавним дугом,
- ако достигне 55% БДП-а - Федерално министарство финансија информише Владу Федерације и предлаже додатне мјере за оптимизацију управљања јавним дугом, укључујући смањење текућих расхода док се учешће јавног дуга Федерације у БДП-у Федерације не сведе испод 55% изузев у случају природних непогода, техничко-технолошких несрећа, знатног погоршања економског раста, погоршања сигурносне ситуације,
- ако достигне 58% БДП-а, додатно повећање укупног јавног дуга Федерације могуће је само уз одобрење Парламента Федерације.

Укупна вриједност неотплаћеног гарантованог дуга Федерације, кантона, градова и општина, не може бити већа од 15% БДП-а Федерације (**члан 74.**).

Члановима 75. и 76. утврђују се горње границе јавног дуга и издавања гаранција кантона, градова и општина у односу на просјечне редовне приходе остварене у посљедње три фискалне године:

- укупан јавни дуг (укључујући и неотплаћени гарантовани дуг) кантона може износити највише до износа просјечних редовних прихода, а града и општине највише до двоструког износа просјечних редовних прихода буџета града;
- ново задужење или издавање гаранције кантона је могуће уколико износ сервисирања дуга и потенцијалног дуга који доспијева у свакој наредној години, укључујући и сервисирање за предложено ново задужење или издавање гаранције не прелази 15% просјечних прихода, док тај лимит за градове и општине износи до 20% просјечних редовних прихода, с тим да износ сервисирања дуга који се алоцира на буџет кантона, града, односно општине може износити највише до 15% просјечних редовних прихода.

Чланом 77. дефинишу се искључена ограничења за инвестиције из области побољшања енергетске ефикасности и за предфинансирање пројеката који се финансирају или суфинансирају из средстава Европске уније до износа укупно прихватљивог трошка пројекта под условом да се примљена средства Европске уније користе за отплату дуга насталог за предфинансирање прихватљивих трошкова пројекта.

Чланом 78. ограничава се појединачна изложеност Федерације по основу индиректног дуга и неотплаћеног гарантованог дуга на начин да појединачна изложеност Федерације према сваком кантону може износити до 50% просјечних појединачних редовних прихода кантона остварених у претходне три фискалне године, а према граду и општини до просјечних редовних појединачних прихода града, односно општине остварених у посљедње три фискалне, у оквиру чега изложеност Федерације према кантону, граду или општини у односу на сервис индиректног дуга и неотплаћеног гарантованог дуга који доспијева у свакој наредној години може износити највише до 10% просјечних редовних прихода кантона, града, односно општине остварених у посљедње три фискалне године.

Чланом 79. ограничава се појединачна изложеност Федерације према једном правном лицу или једној групи повезаних правних лица (до 10% БДП-а) и према једном сектору (до 20% БДП-а).

Чланом 80. се појединачна изложеност кантона по основу индиректног дуга и неотплаћеног гарантованог дуга према једном правном лицу ограничава на 30% просјечних редовних појединачних прихода кантона остварених у посљедње три фискалне године, док појединачна изложеност града и општине не може бити већа од 30% у односу на двоструке просјечне редовне појединачне приходе града односно општине.

Чланом 81. утврђује се надлежност за управљање дугом:

- Федерално министарство финансија управља дугом Федерације и надзире га, даје сагласност за нова задужења кантона, градова и општина, федералних ванбуџетских корисника, као и јавних предузећа из надлежности Федерације, с тим да је сагласност за задуживање потребна само оним јавним предузећима која су посљедње двије године узастопно исказала негативан финансијски резултат, те надзире дуг и задуживање осталих јавних предузећа из надлежности Федерације.
- Министарство финансија кантона управља дугом кантона, надзире дуг и даје сагласност за нова задужења ванбуџетских корисника кантона и јавних предузећа из надлежности кантона, с тим да је сагласност за задуживање потребна само оним јавним предузећима која су посљедње двије године узастопно исказала негативан финансијски резултат, те надзире задуживање осталих јавних предузећа из надлежности кантона.
- Служба за финансије града управља дугом града, надзире дуг и нова задужења ванбуџетских корисника града и јавних предузећа из надлежности града. Градоначелник даје сагласност за нова задужења ванбуџетских корисника града и јавних предузећа из надлежности града, с тим да је сагласност за задуживање потребна само оним јавним предузећима која су посљедње двије године узастопно исказала негативан финансијски резултат.

Чланом 82. утврђени су циљеви управљања дугом, а **чланом 83.** обавеза Владе Федерације БиХ да усваја стратегију управљања дугом која се заснива на утврђеним циљевима. Влада Федерације усвојену стратегију управљања дугом доставља Парламенту Федерације. На усвојеној стратегији управљања дугом заснивају све операције задуживања и управљања дугом.

Стратегија управљања дугом доставља се Влади у року који је Законом о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине и Уредбом о начину и критеријима за припрему, израду и праћење реализације програма јавних инвестиција („Службене новине Федерације БиХ”, број: 106/14, 27/19, 104/22 и 17/24) утврђен као рок за достављање Влади Приједлога програма јавних инвестиција.

Чланом 84. прописана је обавеза и утврђен рок усвајања годишњег плана задуживања заснованог на усвојеној стратегији управљања дугом, усвојеном буџету и прогнозама новчаних токова.

Чланом 85. обавезује се Федерално министарство финансија да припрема годишњи извјештај о управљању дугом Федерације, прописује се минималан садржај извјештаја, утврђује рок за његово достављање Влади Федерације и обавеза његовог објављивања на интернет страници Федералног министарства финансија.

Чланом 86. даје се овлашћење Влади Федерације да именује Савјетодавну комисију за дуг који се бирају испред институција: Федералног министарства финансија, кантоналног министарства финансија и градова и општина и економских факултета. Влада Федерације БиХ рјешењем о именовању утврђује њене задатке и надлежности, а пословником о раду Комисије детаљније се уређују права и обавезе чланова Комисије.

Члан 87. односи се на обавезу Федералног министарства финансија да најмање једном у пет година ангажује екстерног ревизора у циљу провјере дјелотворности и ефикасности операција управљања дугом и дјелотворности система интерне контроле

Поглавље VII. (Надзор)

Чланом 88. прописано је да надзор над примјеном овог закона врше Федерално министарство финансија и министарства финансија кантона, што је у сагласности са чланом 79. Закона о

буџетима према коме послове буџетског надзора обављају, по службеној дужности, буџетски инспектори који су овлашћени службеници Министарства финансија односно кантоналних министарстава финансија.

Поглавље VIII. (Казнене одредбе)

Чланом 89. утврђују се прекршајне казне за правно и одговорно лице у случају поступања супротно одредбама овог закона.

Поглавље IX. (Прелазне и завршне одредбе)

Прелазним и завршним одредбама утврђују се рокови за доношење проведбених прописа (**члан 90.**), рокови за усклађивање других закона и прописа са овим законом, као и усклађивање интерних аката, ванбуџетских корисника, јавних предузећа и јавних здравствених установа са одредбама овог закона (**члан 91.**), третман коначне алокације спољног дуга која је настала прије ступања на снагу Закона о задуживању, дугу и гаранцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, број: 52/05), Закона о дугу, задуживању и гаранцијама у Федерацији Босне и Херцеговине и овог закона (**члан 92.**), те престанак важења Закона о дугу, задуживању и гаранцијама Федерације БиХ објављеног у „Службеним новинама Федерације БиХ”, бр. 86/07, 24/09, 44/10 и 30/16 (**члан 93.**) и ступање на снагу овог закона (**члан 94.**).

V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За провођење овог закона није потребно осигурати посебна средства у буџетима с обзиром да само његово усвајање не представља нову финансијску обавезу по буџет, већ да финансијске обавезе проведбом овог закона могу настати искључиво на основу појединачних одлука о задужењу и издавању гаранције, а исте садрже прецизиране услове задуживања и издавања гаранција, као и с тим повезане фискалне ризике по буџет.

Иако провођење закона не подразумијева осигурање посебних средстава у буџетима, онај ниво власти који се определијели за издавање гаранција дужан је успоставити и одржавати Гарантни фонд који ће захтијевати финансијска средства у складу са динамиком утврђеном актом о успостављању Гарантног фонда како у Федерацији, тако и у кантонима, градовима и општинама.